A°. 1857. N°. 267.

Opregte **HAARLEMSCHE** van

Woensdagsche **COURANT** 11 November.

[*Bij* N°. 267 *dezer Courant behoort een Vervolg.*]

WEENEN, 7 November.

De gouverneur van Dalmatie, generaal *v. Mamula*, heeft zich bij Vorst *Danilo* zeer ernstig beklaagd over het schenden van het oostenrijksche grondgebied door oproerige, aan zijn gebied onderworpene Montenegrijnen, die twee malen gewapend de grenzen zijn overgetrokken, en de vreedzame ingezetenen hebben beroofd en geplunderd. Bij een derden inval van die zijde, waren echter maatregelen van voorzorg genomen, en zijn de roovers door de oostenrijksche jagers met geweerschoten ontvangen en met bebloede koppen terug gejaagd. — Intusschen heeft zich de genoemde bevelhebber genoopt gevonden, om de grensposten aan de zijde van Montenegro aanzienlijk te versterken.

— De berigten, welke men hier ter stede uit Ancona bekomt, doen vermoeden, dat er nog een geruime tijd zal verloopen, alvorens men in die stad oostenrijksche bezetting zal kunnen ontberen. Gedurig komen aldaar gevallen van sluipmoord, door middel van den dolk, voor, bij welke de schuldigen zich gewoonlijk aan den arm der geregtigheid weten te onttrekken, zonder dat de groote meerderheid der inwoners zich veel deswegens schijnt te bekommeren. Hoe ver het met dezen treurigen stand van zaken in de genoemde stad, bij eene bevolking van 36000 zielen, is gekomen, bewijst het getal der aanklagten, wegens sluipmoord, of belangrijke kwetsuren, alle door gestoken wonden veroorzaakt, welke ter kennis der overheid zijn gebragt. Alzoo hebben er, sedert Januarij 1857, 31 ligte, 17 zware, 4 levensgevaarlijke verwondingen en drie dadelijke manslagen plaats gehad, dat is, 55 aanrandingen in niet meer dan zeven maanden. Men meent alzoo, dat het geene verwondering kan baren, vooral sedert den moord van een fabriek-eigenaar, waarvan de dader, die zoo ligtelijk had kunnen zijn aangehouden, toch onbekend is gebleven, de straten in den laten avond en in den nacht alleen betreden worden door patrouilles van oostenrijksche militairen.

BERLIJN, 8 November.

Prins *Frederik Wilhelm* zal zich eerlang naar Londen begeven om het geboorte-feest van Prinses *Victoria* bij te wonen. Naar men verneemt, was men aan het Hof der Koningin voornemens geweest, om ditmaal dat feest, als van de bruid van den pruissischen Prins, den vermoedelijken erfgenaam van de Kroon, met meer dan gewone plegtigheid te vieren, doch heeft men daarvan afgezien, uit hoofde van den toestand, in welken Z. M. de Koning van Pruissen verkeert, en welke vermoedelijk op den 21sten November nog geene genoegzame blijken van volledig herstel zal kunnen opleveren.

— In Zweden bestaat steeds eene partij, welke zeer met het dusgenaamde scandinavische stelsel is ingenomen; — welke door hoog geplaatste personen wordt ondersteund, en welker aanhangers uit dien hoofde partij trekken voor Denemarken tegen Duitschland. Men meent hier ter stede de voorstanders dezer partij te moeten doen opmerken, dat zij noch in Engeland, noch in Rusland, bijval kunnen vinden, en dat hun dan alleen Duitschland overblijft; — maar dat zij kwalijk op ondersteuning van die zijde zullen kunnen rekenen, indien van hunne zijde inbreuk wordt gemaakt op de erkende regten, welke Duitschland wil en kan doen gelden. Men meent, dat het wel de moeite waardig is, dat men in Stokholm overwege, of het voordeel van den bijval der ultra-deensche factie kan opwegen tegen de regtmatige ontevredenheid van geheel Duitschland.

VAN DEN RIJN, 9 November.

De aanleg van eene vaste brug over den Rijn bij Kehl geeft steeds aanleiding tot menigen pennestrijd. De voorstanders van dergelijke brug begrijpen, dat zij onvermijdelijk is ter bevordering en vermeerdering van het internationaal verkeer van Frankrijk met Duitschland; — van de oevers van den Atlantischen-oceaan tot in het hart van Hongarije, en met den tijd nog verder.

De tegenstanders beroepen zich op bedenkingen van strategischen aard, en op de bondsbesluiten van den jare 1832. De voorstanders beweren, dat men destijds nog geen denkbeeld had van spoorwegen, en van de daarvan te verwachten voordeelen, en dat buitendien, door den bouw van de bonds-vestingen Ulm, Rastadt en Germersheim, genoegzaam voor de veiligheid van het zuid-westelijke Duitschland is gezorgd.

Zij besluiten een vrij breed betoog, in 't voordeel van dien aanleg, door een zeer geacht duitsch dagblad medegedeeld, met de volgende aanmerking: „Indien het Duitsch Verbond in waarheid is, wat het wezen moet; indien al de bondgenooten, zonder onderscheid, door opregte bondgenootschappelijke gezindheid bezield zijn, zonder bijoogmerken; indien zij door geene andere staatkunde gedreven worden dan door eene zoodanige, welke met de belangen van het gezamenlijke Duitschland overeen stemt; — dan mag de Rijn gerustelijk, van Bazel tot Emmerik, met bruggen bedekt worden, en zal Duitschland voor zijne zekerheid naar buitenlands geenszins zulke kleingeestige middelen behoeven, als in het verbod van den aanleg der bewuste brug gelegen zijn."

— De berigten uit Piemont melden, dat aldaar te lande thans eene niet geringe opgewondenheid heerscht, ter zake der verkiezingen. Het voorbeeld, 't welk de benoemingen der gemeentebesturen in Belgie hebben opgeleverd, zijn niet zonder invloed in de sardinische Staten gebleven. De warme liberalen begrijpen dat dit voorbeeld behoort te worden nagevolgd; — dat de aanstaande verkiezingen een bewijs moeten opleveren, dat het vrijzinnige stelsel voor altijd de overhand heeft bekomen, en arbeiden in dien zin. De gematigde voorstanders eener constitutionele Regering zijn niet zonder bekommering, dat men bij dit bedrijf veel te ver zal gaan. — De clericalen, die wel overteigd zijn, dat zij de bovenhand niet kunnen bekomen, schijnen veel te verwachten van de minachting, welke de Genuezen steeds ten aanzien der Piemontezen hebben gekoesterd, en trachten daar voordeel van te trekken, en tevens de radicalen in de hand te werken, in de hoop van daardoor, in hun belang, verwarring te stichten.

PARIJS, 9 November.

Men had zich gevleid met eene spoedige beterschap van den minister van Justitie, den heer *Abatucci*, doch deze hoop schijnt niet te worden verwezenlijkt. Naar men verneemt, is de minister weder ingestort. De criminele Kamer van het Hof-van-Cassatie, de eenige, welke sedert eenige dagen is vergaderd, heeft met eenparigheid van stemmen besloten om dagelijks te laten onderzoeken, hoe het gesteld is met den toestand des ministers. Dezelfde maatregel is genomen door het keizerlijke Geregtshof, de regtbank in het departement van de Seine en den Raad der orde van de advokaten.

— Ten gevolge van verkeerde voorstellingen in sommige buitenlandsche dagbladen, die volhouden, dat Frankrijk en Rusland aan de vorderingen van Groot-Brittannie hebben toegegeven, wat de regeling van het staatkundige vraagstuk betreffende Bolgrad aangaat, ontbreekt het thans niet aan personen, die meenen, dat de zaak, wat de vereeniging der vorstendommen betreft, denzelfden loop zal hebben. Hiertegen wordt aangevoerd, dat Frankrijk en Rusland vroeger evenmin hebben gebukt tegenover Engeland, als zij voornemens zijn om thans toetegeven aan de vorderingen van Oostenrijk en Turkije, die voor hunnen volstrekten wil niet alleen reeds zijn uitgekomen, maar voor alle zekerheid vooraf hebben geprotesteerd tegen elk besluit der Conferentie, 't welk daarmede in strijd mogt worden bevonden.

Men meent hier, dat er tusschen Frankrijk en Rusland, vooral na de zamenkomst der Keizers te Stuttgart, steeds de beste verstandhouding blijft bestaan.

— Langs den gewonen weg uit Konstantinopel ontvangene berigten, de dagteekening voerende van 31 October, houden in, dat de conferentie tot de eindbepaling van de turksch-russische grens-scheiding in Azie, dezer dagen daar ter stede zal vergaderen.

LONDEN, 9 November.

Het stoomschip *Asia* heeft berigten uit Nieuw-York aangebragt van den 28sten October. De inhoud daarvan luidt, ten aanzien der geldelijke verwikkelingen, iets gunstiger dan de vorige. De staat der Banken was destijds eenigermate verbeterd, en dit had ook invloed gehad op den prijs der openbare fondsen.

De bestuurders van de engelsche Bank hebben zich genoopt gevonden om de disconto tot de ongewone hoogte van 10 ten honderd op te voeren. — De beurs was flaauw, ten gevolge van eene belangrijke bankbreuk in Liverpool.

BRUSSEL, 9 November.

Het clericale hoofdorgaan *le Journal de Bruxelles* bespreekt in zijn hoofdartikel van heden de zaak der ontbinding van de Kamers en zegt dienaangaande, dat het meer en meer duidelijk wordt, dat de liberale hoofdleiders iets willen, 't geen de Koning niet wil. De schrijvers van dat dagblad halen de navolgende zinsnede aan uit den laatsten koninklijken brief van 13 Junij:

„Ik ben overtuigd, dat Belgie gelukkig en geëerbiedigd kan blijven leven, als het slechts den gematigden weg blijft volgen; evenzeer ben ik overtuigd, en ik zeg het ten aanhoore van een ieder, dat elke maatregel, die zou kunnen worden uitgelegd als de strekking hebbende om *voor goed een overwigt* aan een beginsel boven het andere *te verzekeren*, — dat elke zoodanige maatregel een gevaar daarstelt. Het ontbreekt ons niet aan vrijheid, en onze Constitutie, mits zij met verstand en omzigtigheid wordt toegepast, waarborgt een gewenscht evenwigt hier te lande."

Volgens het *Journal de Bruxelles* zou de ontbinding der Kamers in de gegevene omstandigheden zeer bepaald de strekking hebben om aan het liberale beginsel voor goed een overwigt te verzekeren boven het katholieke, en kan de Koning te minder tot een zoodanigen maatregel overgaan, omdat Z. M. in zijnen brief ook nog bepaald heeft verklaard, dat de wenschen der parlementaire meerderheid als zoodanig hem ten rigtsnoer moeten zijn en blijven. Ging de Koning over tot de ontbinding der Kamers, zoo als de anticlericalen dat verlangen, dan zou Z. M. juist in strijd handelen met zijne verklaring, door het gevoelen der meerderheid geheel te veronachtzamen.

Het *Journal de Bruxelles* is van meening, dat men tot oplossing van eenige staatkundige crisis, aan welke oorzaken die ook moet worden toegeschreven, behoort nategaan, welke de eenvoudigste en met de constitutionele orde van zaken meest overeenkomstige weg is, die kan worden gevolgd. En die weg is geenszins de ontbinding der Kamers, terwijl Regering en parlementaire meerderheid het eens zijn, te midden van, alweder zoo als de Koning in zijn brief zegt, *eene dier snelle en besmettelijke bewegingen, die zich met eene kracht verbreiden, waarvan men getuige is, doch waarvan men zich bezwaarlijk rekenschap kan geven.* Gaf de Koning gehoor aan de eischen der liberale partij, dan zou de levenskracht van Belgie zoowel uitwendig, als in het binnenland, worden gebroken. Het wantrouwen van 1831 zou op nieuw ontstaan en de twijfel van 1839 zou allerwegen zich weder lucht geven. Al de voordeelen van eenen 25jarigen vrede, van een langdurig tijdvak van orde en voorspoed zouden verloren gaan. Voor groote Rijken is het een ongeluk, als zij aan het buitenland verdacht voorkomen; voor kleinere landen, *die geheel aan de genade van magtige naburen zijn overgeleverd*, ten gevolge van hunne aardrijkskundige ligging, of weinige uitgebreidheid, is die toestand van verdenking een ongeluk, *maar tevens ook een gevaar.* Zij, die voedsel geven aan dat wantrouwen, aan die verdenking, begaan niets meer of minder dan eene misdaad ten aanzien van het belgische Vaderland.

Van de zijde der liberalen wordt steeds de ontbinding zoo al niet der beide Kamers, dan toch in elk geval van de Kamer der Gedeputeerden, als onvermijdelijk beschouwd. Het electorale ligchaam heeft op 27 October eene verklaring afgelegd in liberalen zin. Deze aanwijzing mag niet in den wind worden geslagen, maar moet aanleiding geven tot een maatregel, ten gevolge waarvan datzelfde electorale ligchaam in de gelegenheid wordt gesteld om de voorloopige verklaring te ratificeren.

Hetgeen door sommigen wordt beweerd, dat men moet wachten tot de maand Junij 1858, als wanneer het mandaat der Kamer, ingevolge de Constitutie, moet worden hernieuwd, kan niet worden aangenomen. Men schijnt geheel uit het oog te verliezen, dat slechts de helft der leden in Junij aanstaande uitvalt, en dat in dat jaar alleen verkiezingen moeten plaats hebben in de provincien Brabant, Antwerpen, Namen, West-Vlaanderen en Luxemburg. De helft der kiezers zou alzoo slechts worden geraadpleegd en door een zonderling toeval zijn de provincien, in welke in 1858 algemeene verkiezingen moeten plaats hebben, op slechts ééne uitzondering na, diegenen, welke gewoonlijk liberale volks-vertegenwoordigers afvaardigen. Heeft er geene ontbinding plaats, dan zal, wat de zamenstelling der Kamer in verhouding tot de partijen aangaat, niets worden gewijzigd. Van de zijde der gematigde liberalen wordt steeds het voorbeeld van den heer *Guizot* aangehaald en van Frankrijk, waar de constitutionele Monarchie is gevallen, omdat zij het gevaar heeft getrotseerd, 't welk men thans hier te lande zoekt te vermijden. Men moet, volgens die liberalen, niet vergeten, dat het wezen van het constitutionele beginsel is: *de regering van het land door het land.*

De heer *Henri de Brouckère* heeft, naar men verzekert, eene poging aangewend om een interimair ministerie bijeen te brengen, alleen bestemd om in de loopende dienst te voorzien. In dat ministerie zou de heer *de Brouckère* den heer *Vilain* hebben vervangen, de heer *Liedts* den heer *de Decker* en de heer *Faider* slechts voor eenige weinige weken den heer *Nothomb*. Deze zamenstelling is echter niet tot stand gekomen, omdat men al spoedig de overtuiging heeft erlangd, dat de clericale meerderheid de begrootingen zou afstemmen. Een der grootste bezwaren, welke met de ontbinding gepaard gaan, is de onmogelijkheid om de nieuwe Kamer bij tijds gereconstitueerd te krijgen, zoodat zij zich op eene regelmatige wijze met de begrooting van 1858 zou kunnen bezighouden. De liberalen verwijten dezen toestand aan het bewind *de Decker*, 't welk, na de verdaging der Kamer in Junij, had behooren aftetreden, om 't even of de Koning dat al of niet wenschelijk had geacht, als wanneer de zaken haren geregelden loop hadden kunnen hebben. Niet onbelangrijk schijnt het te zijn, dat het dagblad *la Patrie*, het orgaan van den bisschop *Malou* te Brugge, na gisteren hevig tegen het ministerie *de Decker* — *Vilain* te hebben uitgevaren, heden verkondigt, dat het Kabinet genoodzaakt zal zijn om zijn verzoek om te worden ontslagen, intetrekken *en het in waarheid niets beters doen kan.*

Het hier uitkomende liberale hoofdorgaan meldt, dat de heer *Charles Rogier* de officiële last heeft ontvangen en aangenomen om een Kabinet zamentestellen, en zich te dien einde reeds met eenige zijner ambtgenooten heeft verstaan.

Van verscheidene zijden, zoo liberale als clericale, wordt de waarschijnlijke zamenstelling van het aanstaande liberale ministerie aldus opgegeven: de heer *Rogier* Binn.-Zaken, *Frère-Orban* Financiën, *de Brouckère* Buitenl.-Zaken, *Tesch* Justitie, *van den Peereboom* Openb. Werken. Omtrent den aanstaanden minister van Oorlog bestaat verschil. Sommige bladen noemen als zoodanig den generaal *Berden*, andere den generaal *Nerenburger*. Een liberaal blad maakt de opmerking, dat het dagblad *le Bien-public*, het erkende orgaan van den gendschen bisschop *Delebecque*, mede de bovenstaande ministeriële zamenstelling vermeldt, zonder opgaaf evenwel van den naam van den minister van Oorlog. Dit liberale blad laat evenwel achterwege, wat *le Bien-public* dienaangaande verkondigt, te weten:

„De naam van den aanstaanden minister van Oorlog wordt nog niet vermeld. Algemeen is men van gevoelen, dat als de hierboven vermelde combinatie tot stand komt, de portefeuille van dat departement zal worden toevertrouwd aan een lid der Kamer, die niet tot het leger behoort; vermits tot dusver geen generaal is gevonden, die het arrest tot *executie* van den generaal *Capiaumont* heeft willen teekenen."

De generaal *Renard* moet hebben verklaard, niet alleen dat hij den generaal *Capiaumont* zou handhaven, maar dat hij elk militair, die een blijk van goedkeuring mogt geven over de aftreding van den generaal *Greindl*, gestreng zou doen straffen. Het behoeft wel geene vermelding, dat daarop de onderhandelingen der liberale hoofdleiders met dien krijgsman zijn afgebroken

— De heer *Delehaye* heeft zijn ontslag genomen als burgemeester van Gend, maar blijft lid van den gemeenteraad.

— De synode der Evangelische Maatschappij is openlijk opgekomen tegen een werk van den bisschop *Malou*: „Over de valschheid van het Protestantismus" en verklaart, dat de genoemde prelaat, zoolang hij niet terugtrekt wat hij ten laste van het Protestantismus heeft verkondigd, eene

daad heeft verrigt, verlagend zoowel voor zijn persoon als voor de door hem bekleede maatschappelijke waardigheid.

BRUSSEL, 10 November

Het hier uitkomende liberale hoofdorgaan geeft weder eene andere lezing van de vermoedelijke zamenstelling van het aanstaande liberale ministerie. Dat blad verzekert, dat de *Moniteur* weldra de koninklijke besluiten zal mededeelen, waarbij het ontslag van de tegenwoordige ministers wordt aangenomen en ter hunner vervanging worden benoemd de heeren *Rogier* voor Binn. Zaken, *Tesch* Justitie, *Frère-Orban* Financien, baron *de Vrière* Buitenl. Zaken, generaal *Berten* Oorlog. Een minister van O. Werken zou nog niet zijn gevonden. — Het dagblad *le Nord* meent te kunnen verzekeren, dat de heer *van den Peereboom* bestemd blijft voor de betrekking van minister van O. Werken, en dat de optreding van het ministerie *Rogier* vooreerst slechts de ontbinding van de Kamer der Gedeputeerden ten gevolge zou hebben. Zoolang het Regeringsblad niet heeft gesproken, blijft alles slechts op gissingen berusten.

's GRAVENHAGE, 10 November.

Bij kon. besluit van 9 November is, in plaats van wijlen den heer *J. Gevers Leuven*, benoemd tot betaalmeester te Zierikzee, de heer *J. Gordon Spandaw*, ontvanger van 's Rijks belastingen te Hoogezand.

— Berigten, bij het departement van Marine ingekomen, vermelden de aankomst in goeden staat te Cadix op den 28sten October jl., van Zr. Ms. fregat met stoomvermogen *de Admiraal van Wassenaar*, onder bevel van den kapitein ter zee jhr. *H. J. L. de Vaynes van Brakell*.

— Naar aanleiding van bij het departement van Binnenlandsche Zaken ontvangen berigten, zullen er in den loop van de maand December nog hier en daar vergelijkende examens gehouden worden, ter vervulling van opengevallen of nog open te vallen onderwijzersplaatsen. De daartoe betrekkelijke stukken behooren, overeenkomstig de thans nog bestaande verordeningen, hetzij aan den minister van Binnenlandsche Zaken, hetzij aan Ged. Staten te worden opgezonden, ten einde magtiging tot aanstelling te bekomen. Daar nogthans enkele dezer examens in de tweede helft van genoemde maand moeten worden gehouden, en alzoo kort voor het in werking treden van de wet op het lager onderwijs van den 16den Augustus ll., is het den minister niet ongepast voorgekomen, de betrokken besturen of bijzondere personen opmerkzaam te maken, dat de inzending tijdig genoeg zal behooren te geschieden om, hetzij den minister, hetzij de Ged.-Staten, in de gelegenheid te stellen voor den eersten Januarij aanstaande eene beschikking te nemen.

— In de bijeenkomst van de Tweede-Kamer van heden zijn en half uur na den vastgestelden tijd, niet meer dan 32 leden bevonden aanwezig te zijn. — De afwezige leden waren de heeren *ten Cate*, *Reinders*, *Zijlker*, *Westerhoff*, *v. d. Veen*, *v. Heiden*, *Vegelin*, *Wijbenga*, *Hugenholtz*, *v. Zuylen*, *Sloet*, *v. Hoëvell*, baron *Schimmelpenninck*, *v. Lynden*, *v. Nispen*, *Dommer*, *v. Asch v. Wijk*, *v. Reede*, *v. Foreest*, *Godefroi*, *van Amerongen*, *Hoekwater*, *v. d. Poel*, *Storm*, *Jespers*, *Beens*, *Meylink*, *Bots*, *de Limpens*, *v. Wintershoven*, *de Lom*, *Strens*, *Hengst*, *Luyben*, *de Poorter* en *de Kempenaer*.

De heeren *Luyben*, *v. Reede*, *v. Amerongen*, *v. d. Poel*, *Godefroi*, *Hugenholtz* en *Schimmelpenninck*, hadden redenen kenbaar gemaakt, wegens deze hunne afwezigheid.

Onder de ingekomen ontwerpen en stukken, is ook genoemd eene missive van den tijdelijken voorzitter van den Raad der ministers, mededeeling inhoudende van het gevoelen der Regering, betreffende eene wijziging van art. 132 van het reglement van orde der Kamer.

Onder de ingekomen adressen worden genoemd een adres van den gemeenteraad van Amsterdam, ter ondersteuning van de voorstellen der Regering, strekkende om aan de financien der gemeenten te gemoet te komen, en vijf adressen, ter ondersteuning van de voorstellen, betreffende den aanleg van spoorwegen.

Tot rapporteurs voor de voordragten, betreffende de spoorwegen, zijn benoemd de heeren *v. Bosse*, *Delprat*, *Heemskerk*, *Poortman* en *de Kempenaar*; — en voor de voordragten, betreffende de emancipatie der slaven, de heeren *Bosscha*, *Wintgens*, *ten Kate*, *v. Lijnden* en *Gevers*.

Reeds zijn van van Regeringswege de antwoorden ingekomen op de medegedeelde bedenkingen, betreffende de meeste hoofdstukken der staatsbegrooting van 1858.

In het antwoord van den minister van Buitenlandsche Zaken komt, onder anderen, voor, dat de pruissische Regering de aangelegenheid van de aansluiting van den spoorweg van Crefeld naar Nijmegen en tusschen Venlo en Viersen heeft verdaagd, en dat de onderhandelingen over de aansluiting van den spoorweg tusschen Pruissen en Hanover nog niet zijn aangevangen; — dat eene concept-overeenkomst over den letterkundigen eigendom aan de belgische Regering is medegedeeld, en dat de Regering niet voornemens is om tegen de vestiging der Engelschen op de Koko's-eilanden op te komen.

HAARLEM, 10 November

Men heeft in Marseille berigten uit Alexandrie van den 2den dezer. Destijds had men nog geene tijding van de aankomst der te verwachten O. I. brievenmaal te Suez. — De dienst der turksche stoombooten op de Roode-zee zal in 1858 met vier schepen een aanvang nemen, en te gelijker tijd zal van Suez, over Calcutta, een geregelde postdienst met de Philippynsche-eilanden worden geopend.

In de gisteren (9 November) gehouden vergadering der letterkundige afdeeling van de Kon. Academie van Wetenschappen heeft de heer *de Wal* zijne vroeger toegezegde bijdrage geleverd, bevattende eenige opmerkingen ter zake van het door den heer *Bakhuyzen van den Brink* gestelde betreffende de achterleenen in Holland. Na eenige opmerkingen dienaangaande van den heer *van den Bergh*, is besloten, de discussie over dit onderwerp tot Januarij te verdagen.

De heer *van den Bergh* heeft namens de daarmede belaste commissie (bestaande tevens uit de heeren *Leemans* en *van Lennep*) verslag uitgebragt omtrent het voorstel van den heer *Dirks*, om *van Loons* beschrijving van nederlandsche historiepenningen voort te zetten. De commissie heeft voorgesteld, dat de afdeeling zich gunstig ten aanzien van dat voorstel zal verklaren en eene commissie zal benoemen voor de voorbereidende werkzaamheden in deze zaak. Dienovereenkomstig is besloten, en voor de bedoelde commissie zijn benoemd de heeren *Dirks*, *Leemans*, *v. d. Bergh* en *v. Lennep*.

De heer *Hulleman* heeft daarna eene bijdrage voorgelezen, over den zoogenaamden πίπλος van *Aristoteles*. Deze verhandeling is in handen gesteld van de heeren *Karsten* en *Boot*.

Ten slotte heeft de heer *Leemans* eene mededeeling gedaan betrekkelijk eene verzameling van metalen beeldjes, uit Java afkomstig. Die beeldjes zijn geene echte oude voorwerpen, maar voortbrengselen eener fabriek van antiquiteiten op Java, zoo als bij een door de autoriteiten gedaan onderzoek in loco gebleken is. Dit stuk zal worden opgenomen in de Verslagen en Mededeelingen.

— Heden ochtend is op de begraafplaats dezer stad ter aarde besteld het stoffelijk overschot van den edel achtb. heer *J. W. Santbergen*, griffier der arrond. regtbank te Haarlem, welke dezer dagen na eene korte ziekte is overleden. Behalve de nabestaanden en verscheidene vrienden van den ontslapene, namen het personeel der regtbank, de onderscheidene aan haar verbondene beambten en andere regterlijke autoriteiten deel aan de treurige plegtigheid. Van de gevoelens, die allen vervulden, was de voorzitter der regtbank, mr. baron *van Styrum*, de tolk, toen hij in eene hartelijke toespraak hulde deed aan de voortreffelijke eigenschappen en groote verdiensten van den waardigen man, die in de hoogste mate de achting genoot van allen, welke met hem in betrekking stonden. De spreker gewaagde daarbij van den onvermoeiden ijver en de naauwgezetheid, waarmede de overledene, die onafgebroken gedurende zes en vijftig jaren bij de onderscheidene regterlijke collegien te dezer stede werkzaam was, het gewigtige griffiers-ambt tot zeer weinige dagen voor zijn dood vervulde; van de dienstvaardigheid en voorkomendheid, die hij daarbij betoonde; van zijn helder doorzigt en scherpzinnig oordeel; van de ongeveinsde nederigheid; die, bij alle voortreffelijkheid, hem kenmerkte. Groot en smartelijk was dan ook, zoo als de spreker betuigde, het geleden verlies, zoowel voor de regtbank en de maatschappij, als voor betrekkingen en vrienden.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 10 November. Den 9den dezer in Texel binnengekomen: *Ugie*, Pritchard en *Golden Grove*, Nicholson, beide van Newcastle; *Johanna Elisabeth*, Bakker, *Engelina Petronella*, Kuiper, *Helena*, Broekman en *Gesina Catharina*, Evers, alle 4 van St. Petersburg; *Alida*, Oldenburger, Riga; *Dankbaarheid*, Potjer, Dantzig; *Burgemeister Raeder*, Hoya, Assens; *Emanuel*, Pedersen, Christiania; *Attalante*, Busch, *Paul Frederick*, Naess, *Christian Parr*, Jansen en *Argo*, Abrahamsen, alle 4 van Fredrikstad; *de Jonge Douwes*, de Jong, Christiansand; *Christina*, Kramer, Hamburg. Gisteren nog: *Professer Kaiser*, Lever, St. Petersburg; *Maria Catharina*, Kievit, Dantzig; en uitgezeild: *Anna*, Schill, Suriname; *Goede Bedoeling*, Schaap, Triest; *Nordstjernen*, Johnsen, Drammen; *Maria*, Bull, Tønsberg. Wind n. o.

Den 9den dezer in Helvoet binnengekomen: *Australie*, Hodgeon, *Success*, Milter, *Franckfort*, Robinson en *Agenoria*, Hom, alle 4 van Newcastle; *Echo*, Mordey, Sunderland; de stoomb. *Swaanland*, Hull: *Zeevaart*, Landeweer, Riga; en uitgezeild: *Speculant*, van Wachtendonk, Fernambuck; *John G. Coster*, Hamlin, New-Orleans; *Ittstein u Welcker*, Bosse, Newjork; *de Maas*, Schabeling, Belfast; *Runcorn*, Gommont, Gloucester; *Patriot*, Postgate, *Catharina & Mary*, Hughes, *Effort*, Hoch en *Bernard Burton*, Passard, alle 4 naar Newcastle. Wind n. o.

Den 15den Oct. van Kaap Henry uitgezeild: *Admiral*, Wieting, Rott.

Den 7den dezer te Londen binnengekomen: *Wassenaar*, Hofstee, Manilla.

Den 6den dezer van Margate uitgezeild: *Louisa Prinses der Nederlanden*, Florijn, Dordrecht naar Batavia.

Den 5den dezer van Dartmouth uitgezeild: *Orion*, Buiten, Livorno.

Den 6den dezer te Hull binnengekomen: *Hermina & Eliza*, van der Kooy, Ibraïla.

Den 5den dezer op de hoogte van Southwold: *Constantia & Elisabeth*, Legel qq., Gothenburg naar Port Philip.

Gepraaid: 29 Oct., bij Gibraltar, *Minister van Hall*, kapt. de Haas, van Livorno naar Batavia.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

10 *November* 1857. 4½ *ure.*

	van	*tot*	*gebl.*		*van*	*tot*	*gebl.*
Ned. Thesaur.	103 3/8	1/2		*Polen* O. 4 p	76 5/8	13/16	—
" N. Bank	—	—	—	*Pruiss.* O. 4½ "	—	—	—
W. Schuld 2½ p	62 5/16	3/8	—	" A. 3½ "		—	—
" . 3 "	74 5/16	3/8	74 5/16	*Oostr.* O.G. 5 "	—	—	—
" . 4 "	95 3/4	—	—	" " 4 "	—	—	—
Amort. Sd. 3½	88 1/4	3/8	88 1/4	" Met. 5 "	71 1/16	1/4	71 1/8
Handl. Ms. 4½ "	138 3/4	139 3/4	138 3/4	" R.A. 5 "	83 3/8	1/2	83 3/8
O. Leen. 4 "	93 1/4	—	—	" N. 5 "	73 1/16	5/16	73 1/8
Holl. Spw. . .	—		—	" 54. 2½ "	36 15/16	37 1/16	37
Leening 4½ p	—	—	—	Wr. Bk. . f	1062	—	—
Rijn Spw. 4½ "	99 1/2		—	" . . "	—	—	—
M. Wld. 4 "	—	—	—	" 4 p	306	307	—
Belg. C. 2½ "		—	—	*Nap.* L. B. 5 "	—	—	-
Cert. R. 2½ "	50 1/4	—	—	Cert. R. 5 "	—	—	—
Frkr. Cert. 3 "	—	—	—	*Den.* O. L. 5 "	.	—	—
Spanje O. 1½ "	24 3/4	13/16	24 3/4	" 3 "	—	—	—
Obl. . . 3 "	41 1/4	—	—	*Brzl.* 24. 5 "	96 3/4	-	-
" B. 3 "	36 1/2	9/16	—	39. 5 "	—	—	
A. S.	—	—	—	43. 5 "	—	—	—
B. C.	—	—	-	52. 4½ "	—	—	—
Portg. Obl. 3 p	43	1/8	43 1/16	*Sard.* C. 5 "	—		—
Obl. 56 3 "	42 3/4	43	42 7/8	*Peru* 54 4½ "	—	—	—
" C.	—	—		P.	—	—	—
Rusl. H&C. 5 p	103	—	—	*Eq.* 55. 1 "	13	13/16	—
" 5 "	101 5/8	—	—	*Venzl.* Obl. 4½ "	26	1/8	—
Cert. Obl. 5 "	91 1/4	—	—	U. 2 "	—	—	—
" . 4 "	83 1/8	1/4	83 1/8	*Gren.* Obl. 3½ "	16 9/16	3/4	16 5/8
" Stglts 4 "	82 7/8	83	82 7/8	U.	5 1/8	3/16	—
" N. 4 "		—	—	*Mex.* Obl. 3 p	17 3/16	5/16	17 1/4
" 54. 5 "	95 1/8	3/8	95 1/8	*N. Am.* Ph. H. f	—	—	—
" 55. 5 "	97 1/16	5/8	97 1/8	Ph. B.	—	—	—
" H. 5 "	—	—	—	" R. 6 p	-	—	—
" L. 5 "	—	—	-	Am. Bank .	—	—	—
" L. 4½ "	93 1/2	—	—	Ill. Sp. A. ...	88	89	—
Insch. . 6 "	—	—	—	" Obl. C.B. 7 p	76 3/4	77	. .
Cert. . 6 "	64 1/4	—	—	Lousiana 5 "	—	—	—
Polen A. . f	—		—	*Grkl.* Obl. 5 "	—	—	—

Russische spoorweg 72½. Handelm. contant 139¼ à ½. — Beleening 6. Prolongatie 6 à 6½. Disconto 6.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der *Effecten-Societeit:*

P. F. M. UZURET, *President.* J. BRASKAMP, *Secretaris.*

Op de hooger afkomende buitenl. merken was de beurs aanvankelijk williger; met uitzondering echter van de 5 pc. russische fondsen Stiegl., welke door eenigen verkoop flaauwer zijn gebleven.

LONDEN, 10 November. De 3 pc. gecons. resc. 89⅜ à ½. Spanje 1½ pc. 25¼ à ½.

PARIJS, 10 November. De 3 pc. renten 66 fr. 95. Spanje 3 pc. 37½.

WISSELCOURS.

Amsterdam, den 10*den November* 1857.

Petersburg 2/m. 168. *Porto* 3/m. 40¾. *Lisbon* 3/m. 40¾. *Hamburg* 2/m *f* 34⅔ geld; idem zigt *f* 35½ papier. *Londen* 2/m. *f* 11,55; idem zigt *f* 11,80 geld. Disconto 6 pc.

MARKTBERIGTEN.

ROTTERDAM, 9 November. *Tarwe:* Zeeuws., Vlaams. en Overm. jar. als voren; nieuwe meestal 10 c. lager; goede en puike jar. *f* 9 à *f* 9,50; mindere *f* 7,25 à *f* 8,75; goede en puike nieuwe *f* 9,50 à *f* 10; mindere *f* 7,75 à *f* 9,40; roode mede lager verkocht; 168 p. n. Hoogl. Kleefs. *f* 325; 166 p. dito *f* 320, *f* 310; 162, 163 p. jar. dito *f* 300. *Rogge:* Overm., Zeeuws. en Vlaams. 20 à 30 c. lager, *f* 5,50 à *f* 6,60; voorts 152, 153 p. n. Belg. *f* 196, *f* 198; 153, 154 p. dito *f* 200; 148 p. jar. dito *f* 195; 150 p. dito *f* 184; in publ. veiling 96 last meer en minder besch. Arch. 111, 115 p. *f* 134, *f* 161; 67 last dito 116, 117 p. *f* 154, *f* 156, en 66 last dito 117, 121 p. *f* 160, *f* 166. *Gerst:* Zeeuws., Vlaams. en Overm. 10 c. lager, winter *f* 5,70 à *f* 6,50; dito zomer *f* 5,50 à *f* 6,50. *Haver* 10 c. lager; Zeeuws. en Inl. korte *f* 3,90 à *f* 5; dito lange *f* 2,60 à *f* 4,20. *Boekweit* *f* 3 lager, op 140 p.: Noord-Brab. *f* 232, *f* 235, *f* 237; Vlaams. *f* 230. *Erwten:* Zeeuws. groene *f* 7,50 à *f* 8,50; groote dito *f* 7,50 à *f* 9,50; Geld. graauwe *f* 11,50 à *f* 14,50. *Boonen:* Zeeuws. en Walch. witte *f* 11 à *f* 13,25; dito bruine *f* 8,50 à *f* 10,50; dito paardenboonen *f* 6,50 à *f* 7,40. *Koolzaad:* Zeeuwsch in zakken £ 62 à £ 65. *Slag-lijnzaad* zonder handel. *Kanariezaad* 50 à 70 c. hooger *f* 14,50 à *f* 16,50.

*** GEBROEDERS STIFFRIJ, Directeuren der Contracten van Overleving, opgerigt door wijlen de Heeren J. en D. VAN WATTENS, adverteren, met goedvinden van den Heer Commissaris, dat, van Woensdag den 11den November en vervolgens dagelijks tot den 10den Mei 1858, incluis, ten hunnen Kantore zal worden gevaceerd, tot het doen eener UITDEELING over Ao. 1818, en dat wel van ieder portie in het Contract No. 1, in 11 Klassen, *f* 45.50; No. 2 *f* 63.—; No. 3 *f* 62.—; No. 4 *f* 51.—; No. 5 *f* 24.—; No. 6 *f* 12.25 en No. 1 in 13 Klassen, *f* 22.50; No. 2 *f* 28.—; No. 3 *f* 16,50; No. 4 *f* 28.—; No. 5 *f* 16.20, en zulks tegen behoorlijke kwitantien en attestatiën, en ten opzigte van die lijven, welke tusschen primo Mei 1817 en primo Mei 1818 overleden zijn, tegen afgifte der contracten zelve.

Amsterdam, 7 *November* 1857.

*** In den jare 1800 zeven en vijftig, den een en dertigsten October, ten verzoeke van Mejufvrouwen LOUISE JOHANNA VETTER en NANNA WIGGERDINA VETTER, beide wonende te Groningen, in kwaliteit van beneficiaire Erfgenamen van nagenoemden Erflater, domicilie in dezen kiezende ten Kantore van Mr. **I. L. SCHAAP**, Procureur, wonende te Groningen, die voor mijne Requiranten als Procureur zal occuperen, en uit kracht van het Bevelschrift der Arrondissements-Regtbank te Groningen, van den 9den October 1857, in verband met dat van den eersten Julij bevorens, beiden op de Expeditien behoorlijk Geregistreerd, heb ik JOHANNES BARLINCKHOFF, Deurwaarder bij de Arrondissements Regtbank te Groningen, aldaar wonende, ten

TWEEDEN MALE GEDAGVAARD

alle, zoo **bekende** als **onbekende Belanghebbenden** bij de onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van wijlen

HENDERIKUS ADOLFUS VETTER,

in leven *Opzigter van de Straatvuilnis*, gewoond hebbende te Groningen, en aldaar op den 29sten November 1854 overleden, om na verloop van twee maanden, en bepaaldelijk op **VRIJDAG den vijftienden Januarij 1800 acht en vijftig**, des morgens ten half tien ure, bij vooraf gestelden Procureur, te verschijnen ter rolle van de Arrondissements-Regtbank te Groningen, zitting houdende in het gewoon Lokaal harer teregtzittingen, in de Oude Boteringestraat, te Groningen, ten einde met de Eischeressen voort te procederen op de vordering, welke zij bij dezen instellen daartoe strekkende, dat:

Aangezien de Requiranten, als Kinderen en eenige Erfgenamen naar de Wet, en als zoodanig de latenschap van genoemden wijlen haren Vader **HENDERIKUS ADOLFUS VETTER** onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaard hebbende, verlangen van het beheer, in die hoedanigheid door haar in voormelde beneficiaire nalatenschap gevoerd, aan de Gedaagden, die haar gedeeltelijk onbekend zijn, **REKENING en VERANTWOORDING** te doen, welke Rekening met de justificatoire bescheiden ter inzage van de Belanghebbenden ter Griffie van voormelde Regtbank is nedergelegd;

Aangezien bij het in het hoofd dezes voormeld Bevelschrift van den 9den October jl. verstek is verleend tegen de niet gecompareerde, zoo bekende als onbekende, belanghebbenden, met aanhouding der zaak ten opzigte der Gedaagden, die verschenen zijn, tot den dag, waarop dezelve op nieuw moet dienen;

Bij Vonnis dezer Regtbank zal worden benoemd een Regter-Commissaris, ten wiens overstaan die Rekening door de Requiranten zal worden gedaan; en om verder tot het opnemen, debatteren en sluiten dier Rekening, op de gewone wijze en met inachtneming van de wettelijke vormen te procederen; voorts uitspraak zal worden gedaan over de kosten.

Afschrift van dit Exploit, hetwelk tweemaal in de *Haarlemsche* en in de *Provinciale Groninger Couranten* zal worden geplaatst, is door mij Deurwaarder aangeplakt aan de Audientie-Zaal der meergemelde Regtbank.

De kosten zijn, buiten en behalve die van den Procureur, *f* 4,44½.

Exploit	*f* 0,75
Schrijfl.	- 0,90
Rep	- 0,10
Zegels	- 0,69
Reg	- 1,10⁵
Aanpl.	- 0,30
2 Couranten	- 0,60
	f 4,44⁵.

(*Get.*) **J. BARLINCKHOFF,** *Deurw.*

Geregistreerd te Groningen, den een en dertigsten October 1800 zeven en vijftig, Deel 67, folio vier en vijftig verso vak 7; ontvangen voor regt en verhooging een Gulden tien en een halve Cent.

(*Get.*) **POSTER.**

Conform het origineel:

Mr. I. L. SCHAAP, *Procureur.*

*** Degenen, die iets mogten verschuldigd zijn aan, of te vorderen hebben van wijlen den Wel-Eerw. Heer L. J. W. TEN BOKKEL, in leven Predikant te Noord-Scharwoude, worden verzocht daarvan *ten spoedigste*, immers vóór den 20sten November 1857, betaling of schriftelijk opgave te doen, of ten Kantore van den Heer C. KROON, Burgemeester te Noord-Scharwoude, of ten Kantore van den Notaris DE MORAAZ, te Alkmaar.

*** Alle degenen die iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan PIETER ROOD, gewoond hebbende en overleden te Benningbroek, of wel in het bezit zijn van Borgstellingen ten zijnen laste, worden verzocht, daarvan vóór den eersten December 1857, opgaaf of betaling te doen, ten Kantore van den Notaris LIPPITS, te Hoorn, of ten Kantore van den Notaris DONKER, te Benningbroek.

*** Die iets verschuldigd is aan of te vorderen heeft van den Boedel en Nalatenschap van wijlen DIRK OOSTWOUDER, in leven Veehouder te Grootebroek, of van zijne aldaar op den 4den November jl. overledene Weduwe GEERTJE JONGERT, gelieven daarvan ten spoedigste opgaaf te doen, aan den door haar gestelden Executeur-Testamentair G. SAS, Mr. Broodbakker te Grootebroek of aan den Notaris DUKER, te Enkhuizen.

*** Bij een Notaris in de omstreken van Arnhem, wordt als KLERK gevraagd: Een Jong Mensch of Gepens. Onder-Officier, van goed zedelijk gedrag, eene nette hand schrijvende en met Kantoorwerk bekend. Adres bij den Courantier G. J. THIEME, te Arnhem, Letter C. *franco.*

STADS-APOTHEEK TE HAARLEM.

De betrekking van DIRECTEUR der Stads-Apotheek te Haarlem, door overlijden **vacant** geworden zijnde, zoo worden Heeren Apothekers, die voor deze betrekking, waaraan een jaarlijksch tractement van *f* 800 met vrije Woning verbonden is, wenschen in aanmerking te komen, verzocht zich ten spoedigste met *franco* Brieven te adresseren aan genoemde Apotheek.

*** Op eene talrijke Dorpsschool wordt spoedig verlangd, een ONDERMEESTER, van den 4den Rang. Brieven *franco* onder de Letters A. B., aan den Boekhandelaar J. H. MELLINK te Zutphen.

*** IEMAND voorzien van den 2den Rang, bekwaam voor Kerkedienst en Klassikaal Onderwijs, wenscht **verplaatst te worden.** Adres *franco*, onder Lettr. N., bij den Boekhandelaar S. VAN VELZEN JR., te Kampen.

*** Er wordt gevraagd als Huis-Onderwijzer voor vier Kinderen van 5 tot 9 jaren, IEMAND in het bezit van den 3e of 4e Rang, behalve Kost en Inwoning, is het Salaris naar bekwaamheden. Adres *franco*, onder Letters P. P., bij A. KNOOP, Klein Heiligland, te Haarlem.

*** Een JONGELING, 17 jaren oud, van de P. G., wenschte zich geplaatst te zien, bij een Ontvanger der Registratie, om zich onder zijne leiding voor dat vak te bekwamen en tegen billijke vergoeding Kost en Inwoning te genieten. Adres *franco* Brieven, onder de Letters Z. A., bij A. KNOOP, Klein Heiligland, te Haarlem.

*** Men verlangt een SMIDSKNECHT, voor het Boerenwerk bekwaam, terstond of tegen Mei e. k., met Kost en Inwoning. Zich te adresseren bij W. MAAS, te Zegwaard.

*** Een gehuwd TUINMAN, in alle deelen zijn vak grondig verstaande, kunnende ook met de Jagt en Visscherij omgaan, zag zich gaarne tegen Februarij e. k. als **zoodanig geplaatst.** Adres met *franco* Brieven, onder Letter X., aan den Directeur van het Postkantoor te Naarden.

OPREGT GEMEENDE HUWELIJKS-AANVRAAG.

Twee Weduwnaars beide met een talrijk kroost gezegend, zoeken langs dezen meer gebruikelijken weg in kennis te geraken met eene WEDUWE of JONGE DOCHTER, tusschen de 40 en 50 jaren oud, welke niet alleen lust tot de zamenleving maar ook tot den Boerenstand gevoelen, om na wederzijdsche kennismaking tot een gelukkig **huwelijk** te geraken; dezulke van het schoone geslacht welke hierop regard mogen slaan gelieven zich onbeschroomd te vervoegen onder Letters P. B. & J. B. Gr. bij den Heer P. VRIESMAN aan de St. Maartensbrug in de Zijpe, kunnende men van de stipste geheimhouding verzekerd zijn.

*** Men vraagt ten spoedigste eene JUFVROUW van de P. G., tusschen de 30 en 40 jaren oud, die bekwaam en genegen is om het bestuur eener Huishouding en de verpleging en leiding van twee nog zeer jonge Kinderen op zich te nemen. Adres, onder de Letter A., bij den Boekhandelaar G. HUISMAN, te Koog aan de Zaan. Brieven *franco.*

*** Met 1°. Febr. vraagt men in een klein Gezin, in de **nabijheid van Utrecht**: Eene flinke MEID, P. G., niet beneden de 30 jaren, in staat de geheele Huishouding waartenemen. Adres Letter L. *Franco* Brieven bij J. MADO, Boekhandelaar te Utrecht.

HYPOTHEKEN

worden door ons bezorgd op alle GEBOUWEN en LANDERIJEN door het geheele Rijk, tegen eene Rente van 4 tot 5 pCt., naar gelang der Kapitalen.

Ook op KAPITALEN VAN HET GROOTBOEK, sluiten wij Geldleeningen onder Hypothecair verband.

BELEENINGEN

op alle KOOPMANSGOEDEREN, Gefabriceerd en Ongefabriceerd, PRODUCTEN, METALEN, MATERIALEN, EFFECTEN, OBLIGATIEN en alle andere courante Waarden.

Alle bemoeijingen zijn naar vaste Tarieven geregeld en zeer billijk gesteld.

Brieven *franco* aan het Administratie-Kantoor *DE TOEVLUGT*, Binnen-Amstel, bij de Munt, te Amsterdam.

Manufacturen en Modes.

KERNKAMP & CRONE,

Alkmaar, Houtilstraat. **Hoorn,** Nieuwstraat.

Hebben de eer hunne geachte Begunstigers te berigten, de ontvangst der nieuwste Parijssche MODEL-MANTELS, en HOEDEN, BLOEMEN, LINTEN, alsmede nieuwe STOFFEN voor Kleedjes, ROBES à QUILLES, ROBES à VOLANTS, CHALES & CHALES LONG en verdere NOUVEAUTÉS voor 't saizoen.

*** De ondergeteekende heeft de eer aan hare geëerde Begunstigers te berigten, dat zij de **Modellen** van WINTERHOEDEN heeft ontvangen. E. VERMEER.

Haarlem, den 10den November 1857.

*** De Wed. B. BAKKER Jz. te Purmerende, heeft de eer hare geëerde begunstigers te berigten dat zij de WINTER-MODELLEN van DAMES-HOEDEN en verder vele artikelen voor het saizoen heeft ontvangen.

*** Te Arnhem bestaat gelegenheid bij eene kleine Prot. familie, zonder Kinderen, tot INWONING, TAFEL en BEDIENING, voor 1 of 2 Heeren of Dames. Ook is men niet ongenegen in den huisselijken kring optenemen, IEMAND van zwakke geestvermogens, of Kinderen uit den fatsoenlijken stand. Brieven *franco*, Letters H. P., bij den Boekhandelaar H. B. BREIJER te Arnhem.

*** Te HUUR op Petri 1858: Een HUIS met 2 Kamers, Keuken, Kelder, ruim ACHTERHUIS met STALLING en 2 Bunders TUIN en BOUWLAND, staande onmiddelijk aan den Straatweg te Wilp, 1 uur van Deventer. Te bevragen bij den Notaris DE KRUYFF, te Voorst. Brieven *franco*.

AANBESTEDING.

Burgemeester en Wethouders der gemeente TWISK, daartoe gemagtigd, zijn voornemens om op Dingsdag den 1sten December 1857, des voormiddags ten 11 ure, ten huize van *S. Reek* Kastelein in *het Zwarte Paard* aldaar, bij inschrijving en opbod publiek **aantebesteden:**

Het Bouwen van een nieuw SCHOOLGEBOUW, in de gemeente **Twisk.**

De Teekening, het Bestek en de Voorwaarden van gemeld Werk, liggen ter inzage en lezing in het *Raadhuis* der gemeente, terwijl het Bestek en de Voorwaarden ter lezing liggen in het *Gouvernements-gebouw* en in het Logement *de Kroon* te Haarlem, in het Logement *de Doelen* en *het onvolmaakte Schip* te Hoorn, te Medemblik in *het Wapen van Medemblik* en in *de Vergulde Valk* en voorts in de voornaamste Herbergen der gemeenten Twisk, Abbekerk, Opperdoes, Oostwoud, Midwoud, Benningbroek, Zijbecarspel, Wognum en Opmeer.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den Burgemeester der gemeente, alwaar tevens tegen betaling der verschuldigde kosten, exemplaren van meergemeld Bestek te verkrijgen zijn, alsmede bij de Heeren *A. B. Mentz*, Ingenieur van den Waterstaat te Hoorn en *A. T. van Wijngaarden*, Stads Architect te Medemblik, zullende door laatstgenoemde drie dagen voor de besteding, des morgens ten 10 ure, aanwijzing in *loco* geschieden.

Twisk, den 6den November 1857.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
KLAAS ZIJP Mz.
PR. DONKER SR.

*** Te HUUR in het Dorp Ruurlo: Een HUIS, bevattende vier groote en een kleine Kamer, Keuken, Kelder, enz., met TUIN. Nader te bevragen met *franco* Brieven, bij de Wed. J. BENIER, te Ruurlo.

*** Te HUUR, in de onmiddelijke nabijheid der Stad Wageningen: Twee BOVEN- en een BENEDEN-KAMER, met het uitzigt op het aangelegde Plantsoen, desverkiezende met Keuken, Kelder, Tuin en verdere Gemakken. Te bevragen bij W. HAKSTEGE, Timmerman te Wageningen. Brieven *franco.*

W. G. KLEMAN, Makelaar, zal ingevolge order van zijne Principalen, ten overstaan van den Notaris G. LEEFKENS, op Maandag den 16den November 1857, des middags ten 12 ure precies, voor den Stal op de Keizersgracht, bij de Leidschestraat, N°. 706, te Amsterdam, presenteren te Verkoopen: Drie zwarte Langstaart-Merrien Koets- of Wagen-PAARDEN, een Hardloopende Ezel en een fijne gedresseerde Jagthond; een solide bewerkte Stads Coupé op knijpveeren, een lage Koets-Drowsky met breede Koetsiersbank, een fraaije Barouchette voor 6 personen, een Jagt- of Buitenwagen, een goed onderhouden Tilburrie en eene platte Sleede; alsmede goed onderhoudene net bewerkte Koets-, Wagen-, Tilburrie- en Narren-Tuigen, met wit gecouverteerd en zwart Monteersel, Rij-Hoofdstellen, Engelsche Heeren en Dames Rijzadels, geruite Statie-, Linnen- en Vriesche Staldekken, Bitten, Zweepen, Rijtuig-Dekken en meerdere STALGOEDEREN. Alles op den Verkoopdag te zien. Nader informatie te bekomen bij gemelden Makelaar.

*** ENGESMET en SARLET zullen Verkooping houden in het gewone *Lokaal* in de Warmoesstraat W. 3 N°. 74 te Haarlem, op Dingsdag den 17den November 1857, van HUISRAAD en INBOEDEL, KAGCHELS, HAARDEN, eene GELDKIST en wat verder te Koop zal worden aangeboden. Daags te voren voor ieder te zien.

Dagelijks worden Goederen aangenomen.

*** OPENBARE VERKOOPING, op Woensdag en Donderdag den 18den en 19den November 1857, des morgens ten 10 ure, ten sterfhuize van de Wed. *Tamis Ruiter* in de Zuidermeer onder Berkhout, van LEVEND-VEE, BOEREN-GEREEDSCHAPPEN, RIJTUIGEN en 22 koe best gewonnen HOOI, hetwelk zeer geschikt te water kan worden vervoerd.

*** Op Maandag den 23sten November 1857, des voormiddags ten 11 ure, ten Huize van den Kastelein *G. Zekveld*, te Aarlanderveen, zal door den aldaar gevestigden Notaris J. A. VAN DER LEE, worden geveild en verkocht: Een hecht en sterk HUIS, groote SCHUUR, TUIN en ERF, beplant met 60 Wilgen Boomen, benevens eene partij zeer welig WEI-, HOOI- en BOUWLAND, groot 3 B., 29 R., 83 E., alles staande en gelegen te Aarlanderveen, en meer uitvoerig bij de geaffigeerde Biljetten beschreven.

*** WILLIGE VERKOOPING te Weesp (op dag tot 1° Mei 1858), op Woensdag den 25sten November 1857, des voormiddags ten 10 ure, van eene zeer groote partij, allen tot *Werkhout* bijzonder geschikt zeer zware gave opgaande IEPEN, WILGEN en POPULIEREN BOOMEN; alsmede eene aanzienlijke hoeveelheid EIKEN, ESSCHEN, IEPEN en ELZEN HAKHOUT, alles in en aan de Stad Weesp.

*** Men is voornemens, op Maandag den 16den November 1857, des voormiddags ten elf ure, ten huize van den Kastelein *H. van Keulen*, aan het N. H. Kanaal, bij de Stolpen in de Zijpe, in het openbaar te doen Verkoopen:

Een HUIS, ERF en TUIN, staande en gelegen aan het N. H. Kanaal, bij de Stolpen, in de Zijpe, bij het Kadaster bekend in de Sectie H, Nummers 478 en 479, ter grootte van acht Roeden.

Informatien zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris C. SIEMERS, te Zijpe.

*** Men is van meening, op Woensdag 25 November 1857, 's morgens ten 10 ure, ten huize van *C. Koenis*, in de Herberg „*de Vergulde Vos*", te Benningbroek, in het openbaar te Verkoopen: Eene kapitale HUISMANSWONING, ERF, SCHUUR, BOOMGAARDEN en zeer vruchtbare LANDERIJEN, te zamen groot 21 Bunders, 14 Roeden, 30 Ellen, staande en gelegen onder Benningbroek, Gemeente Sijbecarspel; en drie vierde gedeelten van 1 Bunder, 7 Roeden, 70 Ellen RIETLAND en DIJK, gelegen onder Obdam. Alles breeder bij Billetten omschreven. Informatien zijn te bekomen bij de Notarissen LIPPITS te Hoorn, en DONKER te Benningbroek.

*** De Notaris HULST, residerende te Oosterblokker, als lasthebbende van zijne Principalen presenteert op Maandag den 30sten November 1857. 's avonds ten 6 ure, in de Herberg *de Nieuwe Aanleg*, te Oosterleek, in openbare veiling te verkoopen: Eene HUISMANSWONING met BOET, ERVE en diverse LANDERIJEN, staande en gelegen te Oosterleek, Gemeente Wijdenes, en een stuk WEILAND, onder Hem, te zamen groot 21 Bunders, 21 Roeden, 50 Ellen.

*** OPENBARE VERKOOPING, ten overstaan van den Notaris J. A. VAN DER LEE, te Aarlanderveen, in het Logement *de Vergulden Wagen*, aan de lage zijde van den Rijn, over Alphen, op Woensdag den 2den December 1857, des voormiddags ten 11 ure, van: Eene partij uitmuntend en zeer welig WEILAND, gelegen in den Polder, achter de Kerk te Alphen, groot 3 B., 29 R., 18 E. Te aanvaarden 25 December 1857.

*** J. RUYS JDz., J. A. HEINTZEN JR., J. B. PLAAT, G. L. WURFBAIN, J. MOUTHAAN, P. L. POSTHUMUS, C. E. VAN BREDA, C. AMENT, I. J. BOLDOOT, A. KREULEN JOHZ., en H. H. BREUKERMAN, Makelaars, zullen op Maandag den 7den December 1857 des avonds na half zes ure, in het *Oudezijds Heeren-Logement* te Amsterdam, door de Notarissen J. A. HOOG en G. RUYS presenteren te Verkoopen: Het kapitale, hechte, sterke en weldoortimmerde KOOPMANSHUIS, (waarin sedert jaren eene Affaire in Manufacturen wordt uitgeoefend), met uitmuntende PAKKELDER en het ERF, staande en gelegen op de Heerengracht tusschen de Leydschegracht en Leydschestraat, Buurt I. I. N°. 391. Breeder bij Billetten omschreven en op vertoon van een Billet door een der Makelaars onderteekend, te bezigtigen des Dingsdags en Donderdags, alsmede op den Verkoopdag, des middags van 12 tot 3 ure. De bewijzen van eigendom en de veilcondities zullen vier dagen vóór en op den verkoopdag, des voormiddags ter visie liggen ten Kantore van de Notarissen *J. A. Hoog* op den Binnenkant en *G. Ruys* op de Kromme Waal.

*** Bij J. H. GEBHARD & C°., te Amsterdam, is verschenen en voorts alom verkrijgbaar:

De Tweede Goedkoopere Druk van

DE WERELD IN 'T KLEIN

DOOR

A. H. VAN DER HOEVE,

Predikant te Keppel.

12° 2 Deelen compleet met 2 Platen.

Prijs *f* 2,80.

De Uitgever vertrouwd dat deze zoo algemeen geprezen Roman, waarvan de geachte Schrijver in zijne voorrede teregt den wensch koestert; „dat zijn werk niet alleen in Leeskringen toegang zal vinden, maar ook in het Christelijk Gezin geen geheel onwaardige plaats mag bekleeden", in zijn nieuwen vorm en daarbij veel minderen prijs dan de vorige druk, bij velen die het nog niet mogten bezitten, belangstelling zal opwekken.

*** Door A. J. M. BEKKERS te Breda is uitgegeven en verzonden:

De OPVOEDING en VERZORGING van het KIND, en de OPLEIDING en VORMING van het MEISJE, van *JULIA PFANNENSCHMIDT-BUROW*; naar het HOOGDUITSCH door **J. W. R. G.;** met eene Voorrede van den WelEerwaarden Heer M. E. VAN DER MEULEN, Nederduitsch Hervormd Leeraar te *Terheyden* . . . . *f* 1,90.

Spoedig zal op dit Werkje een *tweede* Deeltje volgen, behelzende **de OPVOEDING der JONGENS**, naar het HOOGDUITSCH von FRIEDRICH KORNER.

Elk Deeltje blijft evenwel **afzonderlijk** verkrijgbaar.

BLANKEN en ZWARTEN. Christelijk verhaal voor Neêrlands Jeugd, nageschetst door **J. W. R. GERLACH** . . . . *f* -,65.

En debiteert met succes.

Twaalf Levensvragen voor den gemoedelijken Christen, getrouwe navolging van J. F. LOBSTEIN, Hervormd Leeraar te Bazel, door ***JUSTUS*** *f* 1,25

*** VAN DRUTEN EN BLEEKER te Sneek geven uit:

F. BASTIAT,

STAATHUISHOUDKUNDIGE HARMONIËN.

UIT HET FRANSCH DOOR

MR. C. S. A. VAN DER AA.

TWEEDE GOEDKOOPE UITGAAF.

2 Dln, 846 pag's, *f* 3,60.

Om dit allerwege zoo gunstig bekende en nuttige Boek in zeer vele handen te krijgen, hebben de Uitgevers ook den Prijs van *dit* Werk zoo buitengewoon laag gesteld.

*** Bij JOH. ROEM te Alkmaar, komt van de pers:

I. **DE STAD WOLVERASIMMENFELS,**

de Stad bij uitnemendheid.

Of hoe het in de Steden zoo al en zoo al niet toegaat.

door SKIRTOPODES, à 40 Cts.

Deze Brochure van den Schrijver van „**De Oranjewoorden getoetst aan de waarheid**" en de **Fabelen en Satiren**, zal gewis ruimen aftrek vinden.

II. **HANS DE KRUIJER IN 'T VERHOOR.**

Zesde druk à 35 Cents.

Van dit **komieke en lachverwekkend** boekje, zijn reeds vijf oplagen uitverkocht, bij het *lezen of voordragen* zal het nog steeds de **lachlust** opwekken.

*** Uitgegeven door J. D. SYBRANDI, te Amsterdam:

SCHETS DER ALGEMEENE GESCHIEDENIS

voor de scholen. 1e Stukje. **GESCHIEDENIS DER WERELD** tot op de geboorte van den Heer JEZUS CHRISTUS, door H. PICARD . . . . *f* -,40.

Een allergeschikst **LEER- en LEESBOEK** voor de algemeene Geschiedenis.

** Bij J. G. BROESE, te Utrecht is uitgegeven:

HANDBOEK
VOOR
NOTARISSEN.
NAAR DE
NEDERLANDSCHE WETGEVING,
DOOR
Mr. J. J. LOKE,
President van de Arr. Regtbank te Breda.
2e Verbeterde Druk.
2 Dl. *f* 8,80.

HANDBOEK
VOOR
PLAATSELIJKE BESTUREN,
DOOR
Mr. W. R. BOER,
Wethouder te Utrecht.
EN
Jh. R. W. J. SIX TOT OTERLEEK,
Referendaris aan het Ministerie van Binnenlandsche Zaken.
2 Dl. *f* 8,—.
Een onmisbaar Handboek voor Hoofden en Leden van Plaatselijke Besturen.

NIEUWE BOEKEN
Uitgegeven door J. D. SYBRANDI, te Amsterdam:

MERKLAND.
Door de Schrijfster van: *Harry Muir*, enz. 2 dln. in gr. 8°., met Vignet . . . . *f* 6,20.

DE ERFGENAME VAN DARRENCOURT.
Eene episode uit den opstand onder *Jacobus Stuart* in 1715. *Uit het Engelsch.* In gr. 8°. met Vignet *f* 3,60.

JOHANNES HUSS EN ZIJN TIJD.
BEELDEN VAN GELOOF EN ONGELOOF.
Naar het Hoogduitsch van G. A. LUDERS door *J. H. CARPENTIER ALTING.* In gr. 8°. . . . . *f* 2,25.

Voortdurend wordt met groot succes verkocht:

PLIGT EN ROEPING DER VROUW.
Een Boek voor **VROUWEN en MEISJES.** *Naar de 20 Engelsche uitgave* van Mr. ELLIS, door *K. SYBRANDI. Post form.* **Vijfde druk.** *In Prachtband f* 2,—.
NB. NB. Bij voorkeur wordt dit Boek als Geschenk **NB.** voor Vrouwen en Meisjes gekozen; het onderscheidt zich van zoo vele andere werken door inhoud en keurig uiterlijk.

** Bij A. VAN LOON te Tiel, is van de pers gekomen:
DE 12e AANZIENLIJKE VERBETERDE EN VERMEERDERDE DRUK VAN DE
VOLMAAKTE HOLLANDSCHE KEUKENMEID.
Prijs *f* 1,25.
Voor de meer dan gewone bruikbaarheid van dit Keukenboek, pleit de *totale uitverkoop van elf aanzienlijke oplagen.* Behalve eene belangrijke vermeerdering en verbetering der talrijke voorschriften, is er nog bijgevoegd eene opgave van tafelmenu's enz., zoo dat wij dit volledig keukenboek durven aanbevelen aan Huismoeders en aan ieder, die belast is met het gereed maken of aanrigten, zoowel der eenvoudigste als der uitgezochtste tafel, zijnde een zekere gids, met welken ook de minst kundige lekker en goedkoop kan eten.

En debiteert met Succes:

I. **DE NIEUWSTE GEHEIMEN DER GENEESKUNDE ONTDEKT, OF ZEKERE VRAAGBAAK OF TOEVLUGT** in alle voorkomende ziekten. Naar *Hufeland.* Op nieuw nagezien en meer bijzonder ingerigt naar de behoefte van ons vaderland, door een voornaam Med. Doct.. 2e aanzienlijke verbeterde druk. Prijs *f* 1,25.
In ieder huisgezin behoort zulk eene Volksgeneeskunde te huis. Bij alle ongesteldheden, en vooral ingeval men, door eene of andere reden, geen spoedige geneeskundige hulp kan inroepen, is dit werkje onontbeerlijk.

II. **DE TWEEDE DRUK VAN HIPPOCRATIS ASPHORISMI. DE ASPHORISMEN** (*korte stellingen*) van **HIPPOCRATES**. In het Latijn en Nederduitsch vertaald. Prijs *f* 0,60.

LANDBOUW EN NIJVERHEID.
GOEDKOOPE VOLKSBOEKJES,
Uitgegeven bij A. C. KRUSEMAN, te Haarlem:

Prof. E. H. VON BAUMHAUER, het nut der Scheikunde voor den Industrieël. Met afbeeldingen. . *f* 0,30.
T. BORGESIUS, Landontginning en Landbouw in de Veenkoloniën der Provincie Groningen. . . . *f* 0,30.
E. C. ENKLAAR, De groene Bemesting. . . *f* 0.30.
——— De Ploeg. Met 25 afbeeldingen. *f* 0,30.
B. TE GEMPT, De Rivierpolders in Nederland. Hunne gebreken en de middelen tot herstel. Met kaarten en Platen. . . . . . . , *f* 1,25.
J. W. GUNNING, Wat men uit Zeewater maken kan. Met afbeeldingen. . . . *f* 0,50.
M. E. HAVELAAR, De Vlasbouw in Nederland. *f* 0,20.
P. KEER Jr., Galvanische afscheiding van metalen. Met afbeeldingen. . . . *f* 0,30.
J. VON LIEBIG, De grondslagen der Landbouw-scheikunde en de daaromtrent in Engeland gedane proefnemingen. . . . . . . *f* 0.70.
F. H. VAN MOORSEL, Kunstlicht. Met afbeeldingen. . . . . . . *f* 0,30.
Dr. S. C. SNELLEN VAN VOLLENHOVEN. De Insekten, welke den Landbouwer schaden, eenige middelen om die te keer te gaan, hunne vijanden enz. Met afbeeldingen. . . . *f* 1,—.
Dr. W. C. H. STARING, Het droogleggen van landerijen. Met afbeeldingen *f* 0,30.
G. A. VENEMA, De hooge Veenen en het Veenbranden. . . . . . *f* 0,30.

Bovenstaande **goedkoope** Boekjes verdienen de aandacht, ook om hunne geschiktheid voor Prijzen en Premiën op **Industrie- en Landbouwscholen**, of ter verspreiding op andere wijze.

** Bij den Boekhandelaar HENDRIK ALTMANN, te Rotterdam, verschijnt heden en is te bekomen:

HET GELOOF DES HARTEN VOLGENS HET EVANGELIE.
STUDIËN EN BEELDEN, door S. HOEKSTRA Bz., *Hoogleeraar te Amsterdam.*
Tweede herziene en vermeerderde druk. 8°., 411 bladz. Prijs . . . . *f* 3,60.
Binnen 10 maanden was de eerste oplage van dit uitmuntende Werk geheel uitverkocht.

C. C. J. BUNSEN, DE TEEKENEN DES TIJDS.
Naar het Hoogduitsch, met eene aanbevelende Inleiding door S. HOEKSTRA Bz., *Hoogleeraar te Amsterdam.*
2 deelen in één omslag. 8°. Prijs *f* 3.—

A. Bernstein, Over de Geheime Krachten der Natuur.
Naar het Hoogduitsch door G. H. RISSIK.
1e—5e Aflevering, ieder à . . . . *f* 0.30.
Met 9 à 10 Afleveringen, ieder van 48 bladzijden, is dit belangrijke Werk compleet. De 6e en volgende Afleveringen verschijnen nog dit jaar. De 1e Aflevering is alom ter inzage voorhanden en mag worden opengesneden.

HET NACHTEGAALTJE,
VERZAMELING VAN TWEE- EN DRIESTEMMIGE KINDERLIEDEREN, *voor Scholen en Huisgezinnen.*
8°. 36 bladzijden . . . . *f* 0,15.
Ll. jaar verscheen *HET LIJSTERTJE*, waarvan in 6 maanden tijds ruim 6000 Exemplaren verkocht werden. De Uitgever twijfelt niet aan een even gunstig onthaal van *HET NACHTEGAALTJE*, en beveelt het HH. Onderwijzers zeer aan ter kennismaking met de keurige Woorden en de met zorg en smaak gekozen Melodiën.

MR. J. VAN LENNEP.
De Voornaamste Geschiedenissen van Noord-Nederland.
PRACHT-UITGAVE
IN VIER GROOT OCTAVO DEELEN
MET
Vier-en-dertig keurige Platen,
naar Schilderijen of teekeningen van beroemde meesters.

Duidelijkheid van voorstelling, uitvoerigheid van behandeling, en die meesterlijke verhaaltrant, den Schrijver zoo bij uitnemendheid eigen, geven in dit werk, zoo voor jongeren als volwassenen, aan de beoefening onzer onwaardeerbare historie eene nieuwe aantrekkelijkheid. Door eene lectuur van uitspanning en genoegen wordt de lezer bekend, met de gewigtigste gebeurtenissen, welke, van den tijd der Batavieren tot aan de troonsbeklimming van Koning Willem III, zoo in de verschillende Provinciën van ons land, als in de koloniën hebben plaats gehad.
De prijs dezer Pracht-uitgave in vier groot octavo Deelen, is *ingenaaid, met een fraaijen omslag* **f 17,—**; *gebonden, in geheel linnen, met stempels in goud* **f 18,80.**
Die prijs mag werkelijk gering heeten, daar deze Deelen, behalve de *vier-en-dertig* Platen, ruim 87 vellen of meer dan 1400 bladz. duidelijken en compressen letterdruk bevatten en vier in koper gegraveerde kaartjes, terwijl het geheel zich onderscheidt door eene *keurige* uitvoering.
De uitgave geschiedt bij GEBROEDERS KRAAY te Amsterdam, en bestellingen worden door alle Boekhandelaren uitgevoerd.

BIBLIOTHEEK
VAN
BUITENLANDSCHE
KLASSIEKEN.
NIEUWE INTEEKENING.

STERNE	*Tristram Shandy*	vert.	door	Dr. M. P. LINDO.
CLAUDIUS . . .	*de Wandsbecker Bode*	„	„	Dr. I. C. VAN DEVENTER.
GOLDSMITH . .	*de Predikant van Wakefield* . .	„	„	Dr. M. P. LINDO.
CERVANTES . .	*Don Quichote van de Mancha* .	„	„	Mr. C. L. SCHULLER TOT PEURSUM.
TASSO	*Jeruzalem Verlost*	„	„	J. J. L. TEN KATE.
HOMERUS . . .	*de Ilias*	„	„	Mr. J. v. 's GRAVENWEERT.
LONGFELLOW .	*Evangeline*	„	„	S. J. v. D. BERGH en B. PH. DE KANTER.
WIELAND . . .	*de Abderieten*	„	„	D. I. C. VAN DEVENTER.
SHAKSPERE . .	*Othello*, *Macbeth* en *de Storm*.	„	„	J. MOULIN; onder toezigt van Prof. J. VAN VLOTEN.

De gansche *reeks*, zoo als die boven is aangegeven, bevat ongeveer 200 vellen kompressen druk, van 24 bladzijden per vel, en alzoo p. m. 4800 bladzijden te zamen. De ondergeteekende stelt zich voor, deze op nieuw uit te geven in *maandelijksche afleveringen* van vijf vellen, of 120 pagina's, in een omslag, en wel voor den zeker door niemand te wraken prijs van 60 cents de aflevering, mits men zich voor de gansche reeks verbinde. Des verkiezende kan men de serie ook krijgen in ingenaaide deelen (van ongeveer drie afleveringen) voor een evenredigen prijs.
De geheele uitgave verdeelt zich daardoor over een tijd van ruim drie jaren en kost naauwelijks *de helft* van den oorspronkelijken prijs.
De *afzonderlijke* werken, met hunne portretten, platen en banden, behouden onveranderd hun ouden prijs, zoodat de inschrijvers voor deze nieuwe en in zich zelv' komplete reeks, tegenover de koopers van *enkele deelen* een voorregt genieten, 't welk billijk en belangrijk is. De geestige platen bij den CLAUDIUS behoorende en daarvan onafscheidelijk, ontvangen de inschrijvers *gratis.* Men ontvangt de werken naar boven opgegevene volgorde. De eerste afleveringen van STERNE, *Tristam Shandy*, thans tot een deeltje gebragt, zijn verschenen. **A. C. KRUSEMAN.**

** Bij J. STEENMEIJER, te Tholen, is van de Pers gekomen en alom verkrijgbaar gesteld:

ALMANAK TOT GEZELLIG ONDERHOUD
VOOR HET JAAR 1858.
Met bijdragen van: *Aug. Clavareau, D. H. Meijer, D. Houtkamp, J. van den Bergh, de Hoog, H. G. Lucardie, C. van de Poll, H. Kuil, J. Geluk Mz.* en meer anderen.
TWINTIGSTE JAARGANG.
Met twee extra fijne Steendrukplaatjes. Prijs **35** Cents.

** POST UITERWEER & COMP te Utrecht, hebben verzonden:

BESPIEGELING.
OPEN BRIEF AAN
DR. A. J. VITRINGA,
den bestrijder van **Mr. C. W. OPZOOMER,**
DOOR
EEN DORPELING.
f —,25.

REGISTRATIE.
Bij den Boekhandelaar H. C. A. CAMPAGNE, te Tiel ziet op heden het licht.
WOORDENBOEK VOOR DE REGISTRATIE, bevattende eene uitgewerkte inleiding naar *Championnière* en *Rigaud*, nopens de regtsregelen voor de Registratie-belasting, en, op grond dier regelen, eene regtskundige aanwijzing voor de toepassing der registratie-wetten, op elke overeenkomst in het bijzonder; door W. DE GELDER, oud-inspecteur der registratie en domeinen, enz.
Eerste Afl. Prijs *f* 2,40.

** Door de Boekhandelaar H. M. VAN DORP te Batavia is verzonden: het *berigt van Inteekening* op eene *nieuwe* uitgave in 8 deelen, van de **STAATSBLADEN VAN NEDERLANDSCH INDIË, 1816—1856.** In Systematische orde gerangschikt door Mr. L. J. A. TOLLENS, Adviserend Advocaat en Candidaat Notaris te Batavia. De inteekening blijft voor *Nederland* opengesteld tot 1° December 1857, bij den Boekhandelaar J. NOORDENDORP te Amsterdam en verder alom.

Te Haarlem bij JOH ENSCHEDÉ EN ZONEN.
(*Zie verder het vervolg.*)

VERVOLG van de *Woensdagsche*

HAARLEMSCHE COURANT

van 11 November 1857.

*** Te Mookhoek, eene buurtschap, behoorende tot de gemeenten Strijen en 's Gravendeel, in de nabijheid van Dordrecht, overleed dd. 26 Augustus jl. de onderwijzer *P. Bomgaars*. Inweerwil van ligchamelijk gebrek en ziekelijk gestel was hij daar zeven en dertig jaren met getrouwen ijver werkzaam.

Hij laat eene weduwe na met acht kinderen. Het jongste is twee jaren oud. De oudste dochter telt achttien jaren, maar is altijd ziekelijk en daar door verzwakt naar ligchaam en geest. Er is geene broodwinning, geen broodwinner, aan alles gebrek, bittere armoede voor de deur.

Onderwijzers! gij kunt immers niet willen, dat de nagelatene betrekkingen van een uwer ambtgenooten zóó honger en kommer zullen tegentreden? Uw penningsken wordt gevraagd met uw invloed en medewerking.

Menschenvrienden! immers zien eene weduwe en acht weezen niet te vergeefs naar uwe hulpe uit.

Gaarne zullen de ondergeteekenden, aanvankelijk reeds met ruime giften uit naburige gemeenten en van omwonende onderwijzers verblijd, zich belasten met het ontvangen en doelmatig beheeren uwer liefdegaven, waarvan in het Schoolblad: „*de Wekker*" opgave zal worden gedaan.

Het vele en velerlei beroep op uwe weldadigheid houde toch de hand niet terug! „De armen hebt gij *altijd* bij u!" Herinnert u deze woorden van den mond der Liefde! geeft mildelijk! het loon der genade blijve voor u niet uit!

J. J. DELRUëL, Burg. Strijen.	H. STEENBEEK, Onderw. Strijen-Sas.
J. HEERREMAN, id. 's Gravendeel.	
A. VOGELSANG, Schoolopziener.	F. TE BOEKHORST, id. Strijen.
D. BRESSER, Pred^t^. Strijen.	G. GEENE, id. 's Gravendeel.
B. RIENSTRA, Theol. Doct. Pred. 's Gravendeel.	J. P. GOEDHART, id. Dordrecht.
	A. F. MEIJER, id. Puttershoek.

Met bovenstaanden hebben zich tot het ontvangen van giften bereid verklaard: MM. *A. Beeleo*, schoolopziener en *D. W. Bosch* te Amsterdam; D°. *Huydecoper* en *Burnier* te 's Gravenhage; D°. *van Doesborgh*, *P. K. Görlitz* en *Landsman* te Rotterdam; D°. *Piehoff* te Utrecht; *M. van Berkel* te Montfoort; *E. W. van Dam van Isselt* te Geldermalsum; *G. K. Timmer* te Arnhem; *K. J. van Tusschenbroek* te Woudrichem; *G. Spijkerman* te Zwolle; *J. Suringa* te Groningen; *W. Swart* te Goes en *A. de Heer* te Kloetinge.

*** Getrouwd:
DEDEMSVAART, 8 November 1857.
D. K. DOEDES BREUNING
met
J. C. MEIJERINGH.

*** Heden beviel van eenen ZOON *J. DE JONG*, hartelijk geliefde Echtgenoot van
T. H. HOOLA VAN NOOTEN, Predikant.
LANDSMEER, 7 November 1857.

*** Voorspoedig bevallen van eenen ZOON *J. HEUFT*, geliefde Echtgenoot van A. C. M. HOLLAND.
EEMNES, 7 November 1857.

*** Voorspoedig bevallen van een' welgeschapen ZOON, de Hoog Wel-Geboren Vrouwe *MARTENS*, geb *VAN RAPPARD*.
UTRECHT, 7 November 1857.

*** Ontijdig doch voorspoedig bevallen van een ZOON, Vrouwe *C. J. VREEDE — VREEDE*.
VLISSINGEN, 7 November 1857.

*** Bevallen van eene DOCHTER *E. DORREPAAL — BLOKHUYZEN*.
ROTTERDAM, 7 November 1857.

*** Heden beviel voorspoedig van een ZOON *A. P. RUSSEL BOERLAGE*, geliefde Echtgenoote van
J. G. DE HOOP SCHEFFER.
AMSTERDAM, 7 November 1857.

*** Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER *BARTRUIDA MUNTENDAM — VAN ZIJP*.
ZUTPHEN, 8 November 1857.

*** Voorspoedig bevallen van een' ZOON *H. SODENKAMP—VAN KUYK*.
UTRECHT, 8 November 1857.

*** Heden beviel van eene DOCHTER de Hoog-Wel-geboren Vrouwe Baronesse *VAN ZUYLEN VAN NIJEVELT* geb. gravin *VAN LIMBURG STIRUM*.
'S GRAVENHAGE, 8 November 1857.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van een' welgeschapen ZOON, *J. Æ. KOUMANS SMEDING*, geliefde Echtgenoot van W. J. O. SLUITER.
DORDRECHT, 9 November 1857.
Eenige kennisgeving.

*** Den 31sten October 1857, overleed te 's GRAVENHAGE, de Wel-Ed. Geboren Heer JOHANNES ERICK BANCK, geboren te *Schleswig*, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw.

Wegens Buitenlandsche Betrekkingen eerst heden geplaatst.

*** Heden overleed, tot mijne bittere droefheid EVERHARDA MARIA TIJHOFF, geliefde Echtgenoote van
H. C. HALLEGRAEFF,
Officier van Gezondheid, 2^e^ Klasse.
MAASTRICHT, den 5^den^ November 1857.

*** Heden overleed CATHARINA ELISABETH ALKENS, veel geliefde Echtgenoot van Mr. E. WALLER.
AMSTERDAM, 5 November 1857.

*** Heden overleed, tot diepe droefheid van mij en mijne Kinderen, na een langdurig lijden, mijn dierbare Echtgenoot de Wel-Edel Geboren Heer J. GEVERS LEUVEN, in leven Betaalmeester te *Zierikzee*.
ZIERIKZEE, 6 November 1857.

*** Op den 4^den^ November, overleed tot mijne diepe droefheid, mijn' innig geliefde Echtgenoote CORNELIA GUYT, in den ouderdom van 61 jaren, na eene gelukkige Echtvereeniging van ruim 34 jaren.

Die haar van nabij gekend hebben kunnen ligt beseffen, wat ik in haar verlies. W. VAN DER VOORT.
ALKMAAR, den 6^den^ November 1857.

*** Heden overleed tot mijne diepe smart, mijne geliefde oudste Dochter CATHARINA ANTONIA, in den ouderdom van twintig jaren. A. GROSKAMP.
OLDEMARKT, den 7^den^ November 1857.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, na eene langdurige ongesteldheid en verval van krachten, in den ouderdom van 76 jaren, WILHELMINA PELETIER, geliefde Echtgenoot van
ASPEREN, den 7^den^ November 1857. G. DE GROOT.
Eenige kennisgeving.

*** Het behaagde den Heer van leven en dood op heden mijne geliefde Huisvrouw MARIA WESSELS, in den ouderdom van 67 jaren en ruim 7 maanden, het tijdelijke met het eeuwige te doen verwisselen.
NUMANSDORP, 7 November 1857. P. C. v. D. BROEK. Rijks Ontvanger.

*** Heden overleed tot mijn en mijne Kinderen diepe droefheid, mijne geliefde Echtgenoote ALAGONDA WEYTINGH, in den ouderdom van 56 jaren en circa 10 maanden, na eene gelukkige Echtvereeniging van bijna 31 jaren.
BURG, op *Texel*, 7 November 1857. G. KIKKERT.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, tot onze diepe droefheid, onze teederbeminde Dochter AGNES MARIA, oud 9½ jaren.
UTRECHT, 9 November 1857. Jonkh^r^. ORTT VAN SCHONAUWEN.
C. H. ORTT VAN SCHONAUWEN,
geb. ALEWIJN.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, tot diepe droefheid van mij, mijne Kinderen, Behuwd-Kinderen en verdere Betrekkingen, in den ouderdom van 81 jaren, mijne geliefde Echtgenoot JOHANNA FREDERIKA GAILLARD, met welke ik gedurende 46 jaren, door den gelukkigsten Echt, vereenigd was. P. MOUTON SR.
'S GRAVENHAGE, den 9^den^ November 1857.
Algemeene kennisgeving.

*** Voor de welmeenende bewijzen van belangstelling in het overlijden van onzen achtingswaardigen vader betoond, betuigen wij bij dezen onzen opregten dank.
HAARLEM, 10 November 1857. H. C. MICHAëLIS. *Uit aller naam.*

*** Alle die iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn, aan den Inboedel van wijlen den Heer J. WESTERHUIS, in leven Rentenier, te Hengelo, Provincie Gelderland, gewoond hebbende en aldaar den 27sten October jl. overleden, gelieven daarvan opgave of betaling te doen voor den 15^den^ November e. k., ten huize van den Executeur A. POESSE.

*** Al degenen welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den Boedel en nalatenschap van AAFJE BALK, Weduwe van *Heertje Haas*, te Oosterleek, overleden den 24sten October 1857, gelieven daarvan *franco* opgave of betaling te doen, voor den 1sten December 1857, ten Sterfhuize te Oosterleek, of ten Kantore van den Notaris CORN^s^. HULST, te Oosterblokker.

*** Alle degenen welke iets te vorderen hebben van, verschuldigd zijn aan, of in het bezit mogten zijn van borgtogten ten laste van den Heer COENRAAD ABRAHAM ALEXANDER THIENSMA, vroeger woonachtig te Amsterdam, laatstelijk gewoond hebbende en den 20sten September dezes jaars te Medemblik overleden, worden verzocht daarvan voor of op 1 December 1857, opgaaf of betaling te doen, ten huize van den mede-executeur den Heer D. KRUYSMULDER te Amsterdam, op de Reguliersgracht bij de Noorderstraat, of aan den Notaris D. M. ALEWIJN aan de Oosterhaven te Medemblik.

*** In eene welbeklante Fabriekzaak vraagt men ter verdere uitbreiding een COMPAGNON, die minstens *f* 3,000 kan aanbrengen, ook is men niet ongenegen de zaak na behoorlijke kennis van dezelve verkregen te hebben geheel over te geven. Adres onder Letter R. *franco*, bij den Boekhandelaar A. J. M. BEKKERS, te Breda.

Op de Stads-Armenscholen te Hoorn wordt gevraagd, om ten spoedigste in functie te treden:

Een ONDERMEESTER, op eene jaarwedde van *f* 250.

Zij die genegen zijn voor die betrekking in aanmerking te komen, worden verzocht zich aan te melden bij Burgemeester en Wethouders van Hoorn, voor of op den 14^den^ November e. k., en zulks met overlegging hunner acte van toelating, bewijs van goed gedag en verder gevorderde stukken.

OPVOEDING.

Een **Instituteur**, gevestigd in een schoon en gezond Oord van Gelderland, wenscht zijn klein getal **Pensionnaires** te zien. De Voorwaarden zijn billijk, en informatien kunnen bij aanzienlijke personen genomen worden. Men adressere zich onder Letter P., bij den Boekhandelaar J. H. MELLINK, te Zutphen. Brieven *franco*.

*** Eene Dame uit den beschaafden stand, verlangt eene JUFVROUW om haar behulpzaam te zijn in de Huishouding en eenige diensten te bewijzen; de vereischten zijn P. G., een gezond en sterk gestel, rijzige gestalte; de Hollandsche taal duidelijk en met nadruk te kunnen voorlezen; zoo het mogelijk ware ook de Fransche taal. Adres *franco* Brieven, onder Letter S., bij den Boekhandelaar STOCKMANS en RIJNDERS, Vijzelstraat te Amsterdam.

*** Tegen Januarij wordt gevraagd voor eene Kostschool. Een SECONDANT van de Prot. Godsd., die in staat is de Fransche Taal te helpen onderwijzen. Met *vrachtvrije* Brieven, onder Lett. C., wende men zich aan den Boekhandelaar OTTO PETRI, te Rotterdam.

*** Om dadelijk in dienst te treden, wordt verlangd: Een bekwaam GRUTTERS-KNECHT, van goede getuigschriften voorzien. Adres in *persoon* of met *franco* Brieven, aan RT. ATEN, Gutter, te Zaandam.

AANBESTEDING.

Het Bestuur tot daarstelling van den Kunstweg van het *Huis Eerde* — bij *Ommen* — naar *Vriezenveen*, is voornemens op Donderdag den 19^den^ November 1857, des voormiddags ten 12 ure, ten huize van *A. Middendorp* te den Ham, publiek **aantebesteden:**

De tot daarstelling van voornoemden weg, lang ruim 15000 Ellen, vereischte werken, als:

Het maken der AARDEBAAN, het maken der KUNSTBAAN naar de wijze van *Macâdam* en het maken der TOLHUIZEN, BRUGGEN en DUIKERS.

De Bestekken zullen ter lezing liggen in de voornaamste Logementen der volgende plaatsen, als: Te Zwolle, Deventer, Kampen, Almelo, Hardenberg, Wierden, Ommen, den Ham, Vriezenveen, Kuinre, Vollenhoven, Zwartsluis, voorts te Amsterdam in *het Poolsche Koffijhuis*; te Rotterdam in *de Romeyn*; te 's Hage in *'t Bossche Veerhuis*; te Sliedrecht en Werkendam in *het Regthuis*; te Ameide in *de Societeit*; te Gorcum in *de Hooiwagen*; te Utrecht in *de Nieuwe Bak*; te Vreeswijk aan *de Schipbrug*; te Vianen in *de Roos*; te Arnhem bij *den Dokter*; te Nijmegen in *de Rotterdamsche Wagen* en op de *Secretariën* der gemeenten Almelo, Ommen, Hellendoorn, Vriezenveen en den Ham.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen ter Secretarie der gemeente den Ham, en zal de aanwijzing geschieden in *loco* den dag vóór de aanbesteding, beginnende bij het Huis Eerde des morgens om 9 uur.

De Bestekken zijn tegen *f* 1.— verkrijgbaar bij den Boekhandelaar W. VAN DELDEN Hz. te Zwolle.

*** **AANBESTEDING.**

Kerkvoogden der Hervormde Gemeente te EENIGENBURG, zijn voornemens om op Woensdag den 25sten November 1857, des middags ten 12 ure, in de Herberg aldaar, onder nadere approbatie, bij inschrijving, publiek aantebesteden: Het bouwen eener nieuwe PREDIKANTSWONING, met de daartoe benoodigde MATERIALEN, waarvoor de aanwijzing *in loco* 's daags te voren, des morgens ten 11 ure, zal plaats hebben.

Bestekken daarvan zullen, gedurende 14 dagen voor de aanbesteding, ter lezing liggen: te Alkmaar in *de Valk*, te Schagen in *den Posthoorn*, aan *de Schagerbrug*, te Oudcarspel en te Eenigenburg in *de Dorpsherbergen*.

Nadere informatien zijn te bekomen bij den kerkelijken Secretaris T. DE JONGH te Eenigenburg, bij wien tevens het bestek en de teekening ter bezigtiging zullen liggen.

UIT DE HAND TE KOOP,

door sterfgeval der Vrouw,

de WIND-KORENMOLEN te Woudenberg (Prov. Utrecht), welke sedert de onheugelijkste tijden een zeer goed bestaan heeft opgeleverd en zulks nog doet; zijnde van Steen gebouwd, met IJzeren As en twee paar Steenen, van eene soliede bouworde.

Gelegen aan den Straatweg.

Te aanvaarden 1 Mei 1858.

Te bevragen in *persoon* bij den Eigenaar en Molenaar G. DORRESTEIN, te Woudenberg.

Twee derden der kooppenningen kunnen tegen 4 perCent in den Molen gevestigd blijven.

*** **WORDT TE KOOP GEVRAAGD:**
Ongeveer 50,000 Kilo KOE-HOOI, met opgaven van prijs en waar te bezigtigen, vervoege men zich met *franco* Brieven, onder Letter C., bij den Boekhandelaar C. v. ASPEREN v. D. VELDE, te Haarlem.

*** P. DE VRIES en T. SOWDEN REINHOLD, Makelaars, zullen op Maandag den 16^den^ November 1857, des namiddags ten één ure, ten overstaan van den Deurwaarder B. D. BEETS, in *den Brakke Grond*, in de Nes, te Amsterdam, verkoopen:

Eene partij van **100** Vaten
Marylandsche bladen TABAK.

Liggende als nader bij Notitie zal worden aangewezen.

*** Op den 13^den^ November 1857, zal er in het *Societeits-Locaal* te Delfshaven, publieke Verkooping worden gehouden, van eene collectie antieke SCHILDERIJEN, van beroemde Meesters, uit de 17^e^ en 18^e^ Eeuw, die des daags te voren van 10—3 ure te bezigtigen zullen zijn.

Informatien zijn te bekomen, ten Kantore van den Notaris J. VAN STIPRIAAN LUISçIUS, te Delfshaven.

*** **VERKOOPING VAN**

PENNINGEN EN MUNTEN.

Op 16 tot 21 dezer zal den Boekhandelaar G. THEOD. BOM, te Amsterdam, publiek Verkoopen: Twee belangrijke *Verzamelingen* Nederlandsch-historische PENNINGEN en twee kostbare *Collectiën* Nederlandsche en Vreemde MUNTEN, nagelaten door wijlen den Heer *H. C. Schetsberg* te Leeuwarden, en twee geachte Liefhebbers te Amsterdam overleden.

De Catalogus is op *franco* aanvrage à 20 Cent te bekomen bij G. THEOD. BOM, Kalverstraat, E. 10.

*** De Boekhandelaar FREDERIK MULLER te Amsterdam heeft uitgegeven:

AL DE BOEKEN DES NIEUWEN VERBONDS,

uit het Grieksch op nieuw vertaald, en met opschriften, gelijkluidende plaatsen en eenige Aanteekeningen voorzien door **G. VISSERING**, *Doopsgezind Predikant* te Jisp. XVI en 340 bladz. in 2 kolommen, gr. 8°. *f* 2,50.
Hetzelfde in heelen groen linnen band *f* 2,90.

*** Door A. E. C. VAN SOMEREN, te Zutphen, is uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

VOORLEZINGEN OVER DE VIER EVANGELIËN,

ter **beschouwing** en **onderlinge vergelijking** van deze viervoudige getuigenis, aangaande de verschijning van onzen Zaligmaker Jezus Christus. Door T. K. M. VON BAUMHAUER, Theol. Dr. en Pred. te Zutphen. Pr. *f* 3,50.

*** Bij G. H. VAN HATTUM, te Wageningen, ziet het licht:

DE OUDE VAN HET DUIN

EN DE

ZEEUWSCHE VRIJBUITERS

OF

DE GRONDVESTING VAN NEERLANDS VRIJHEID.

EEN HISTORISCHE ROMAN, DOOR
A. D. VAN BUREN SCHELE.
Prijs *f* 3.

*** Bij J. G. BROESE, te Utrecht, is uitgegeven:
De derde geheel omgewerkte en met talrijke Aanteekeningen Vermeerderde Druk,
VAN

SPOREN

VAN DE

NATUURLIJKE GESCHIEDENIS,

DER

SCHEPPING.

NAAR HET ENGELSCH DOOR
Dr. J. H. V. D. BROEK.
2 Dl. *f* 4,—.
Met een Voorwoord van
Prof. G. J. MULDER,
waarin wij onder anderen het volgende lezen:
„ *Ik ken geen Boek, dat in den laatsten tijd het licht* „ *zag, hetwelk voor beschaafde Lieden meer geschikt is,* „ *om in algemeene trekken de natuur van hare meest uit-* „ *muntende zijde te vertoonen; — het zal den blik van el-* „ *ken Lezer met kracht bepalen bij een schat van kennis* „ *die hem treffen zal*".

*** Bij de Boekhandelaars J. C. & W. ALTORFFER, te Middelburg, is van de Pers gekomen en alom verkrijgbaar gesteld:

STRAFWETTEN.

Opgave van speciale Wetten en Koninklijke Besluiten als algemeene maatregelen van inwendig bestuur, welke onderwerpen behelzen, waarop strafbepalingen zijn vastgesteld of betrekking hebben, en welke met en benevens het Wetboek van Strafregt regtsgeldende zijn; met aanteekeningen, verzameld door Mr. A. J. VAN DEINSE, Raadsheer in het Prov. Geregtsh. van Zeeland. Een compres gedrukt Boekdeel in gr. 8°. Prijs *f* 3.40.

VOOR JONGE HEEREN EN DAMES!

A. W. SIJTHOFF te Leyden, debiteert met buitengewoon succes, de met lof bekende werkjes van

EVANGELINE.

I. DE KAJUITSJONGEN.
II. EENE BLADZIJDE UIT HET BOEK DER NATUUR.
III. DE MIJNWERKER.
IV. KLEINE VERTELLINGEN.
Alle met gekleurde Plaatjes.
Prijs van elk Deeltje *f* 1,50.

MR. J. VAN LENNEP.

HERINNERINGEN
UIT DEN
WORSTELSTRIJD MET SPANJE.
Vierde druk. — Met 20 Staalgravuren.
Prijs *f* 1,80.

ALOM TE BEKOMEN,

De vijfde vermeerderde druk van

NUMAN, HANDBOEK VOOR HET VEE.

708 Bladzijden digt in een gedrukt en 2 Platen, à *f* **2,90.**

*** Bij S. E. VAN NOOTEN te Schoonhoven werd uitgegeven,
EEN VIERDE, GOEDKOOPE DRUK,
VAN

DE OUDEJAARS-AVOND.

ERNSTIGE LEKTUUR VOOR DE LAATSTE DAGEN DES JAARS.
DOOR
C. E. VAN KOETSVELD.
Met een zeer fraai vignet in staal. Prijs *f* 1,60.
Gebonden in linnen band met stempels *f* 1,90.

FÜR RÜCKGRATS UND GELENKVERKRÜMMINGEN,

Lähmungen, Knochenleiden u. dgl. werden täglich morgens bis 11 uhr, nachmittags 3—5 uhr Consultationen e[rtheilt]. Kranken die desse n bedürfen, können Aufnahme un Institut finden. PAROU, Med. & Chir. Doct., und Director des Orthopädischen Instituts in Bo[nn].

*** Door W. F. DANNENFELSER, te Utrecht is uitgegeven:

HET LEVEN EN DE WERKEN DER VADERS EN GRONDLEGGERS

VAN DE

GEREFORMEERDE KERK,

door verschillende auteurs bewerkt onder toezigt van
Dr. K. R. HAGENBACH.
De 1e Afl., 80 Bladzijden, roijaal Octavo, bevattende den inhoud van 160 Bladz. gewone Druk is alom verkrijgbaar tegen f. 0,625.

In langen tijd werd zulk een doorwerkt geheel niet aangeboden. Men kan aannemen dat dit werk binnen kort tijd een huisboek in elk gezin zal worden. Zich elken morgen de volhardende ijver bij de bijna onoverkomelijke h[inderpalen] waarmede de Grondleggers der Gereformeerde Kerk te kampen hadden, te herinneren; hunne leerstellin[gen] te beschouwen, hunne werken te lezen, dit alles is voor den echt gereformeerden eene dagelijksche behoefte geword[en]. De uitgever vertrouwt dan ook door eene ruime inteekening in staat te zullen worden gesteld dit werk te kun[nen] voortzetten. Aanvankelijk koestert hij de beste verwachting daarvan, daar hem door den boekhandel, die den sma[ak] van het Nederlandsche publiek voor dergelijke lectuur kennen, ruim 1000 Exemplaren besteld werd. Successievel[ijk] zullen de namen der inteekenaren worden kenbaar gemaakt.

*** P. C. HOOG, te Rotterdam heeft uitgegeven en verzonden:

Mary Seacole's Avonturen in de WEST EN IN DE KRIM

of het belangwekkende leven eener heldin der barmhartigheid. Met eene aanprijzende voorrede van *W. H. RUSSELL* Esq. Correspondent van „*The Times*" in de Krim, schrijver van „Brieven uit de Krim". Naar het Engelsch v[an] *MARY SEACOLE* zelve. Ingenaaid met Gelithographieerd Omslag waarop haar Portret. Prijs *f* 1,80.

*** **Uitgave van SURINGAR te Leeuwarden:**

BESCHOUWINGEN OVER DE DELFSTOFFEN

EN DE

GESCHIEDENIS DER AARDE.

Met vele Platen, en vele Figuren in den tekst.

Door Prof. F. A. W. MIQUEL.

Dit Werk, een deel uitmakende der *thans voltooide*, *geheel nieuwe* Uitgave van **J. A. UILKENS**, DE VOL-MAAKTHEDEN VAN DEN SCHEPPER IN ZIJNE SCHEPSELEN BESCHOUWD, wordt, ten gevolge het di[kwijls] en van vele zijden geopenbaard verlangen, *afzonderlijk verkrijgbaar* gesteld voor . . . . *f* 8,50
De overige deelen, waaruit deze uitgave bestaat, zijn mede *afzonderlijk* te bekomen, onder de navolgende titels:
Prof. ***F. KAISER***, Beschouwingen van den Sterrenhemel en Dr. ***E. M. BEIMA***, Natuurkundige Be-schrijving van onzen Aardbol. . . . . *f* 7,50
Prof. ***C. J. MATTHES***, Beschouwingen van de bestanddeelen en de eigenschappen der Lucht, en van [de] verschijnselen in onzen Dampkring. . . . . *f* 6,00
Prof. ***J. VAN DER HOEVEN***, Natuurlijke Geschiedenis van het Dierenrijk 8,00
Prof. ***H. C. VAN HALL***, Natuurlijke Geschiedenis van het Plantenrijk 5,75

*** H. A. M. ROELANTS, te Schiedam, geeft uit:

HET CHRISTENDOM IN DE DRIE EERSTE EEUWEN.

VOORLEZINGEN,
TE GENEVE GEHOUDEN DOOR
F. BUNGENER, Gr. DE CASPARIN, Prof. J. H. MERLE D'AUBIGNÉ en VIGUET.
Naar het Fransch door H. M. C. VAN OOSTERZEE, met aanteekeningen van den Vertaler.
Groot 8vo. Prijs *f* 2,50.

KRAMERS FRANSCH-NEDERDUITSCH NEDERDUITSCH-FRANSCH WOORDENBOEK

Bij G. B. VAN GOOR, te Gouda, is onder neven-staanden titel, uitgegeven het **beste** en teve[ns] het **goedkoopste FRANSCHE WOORDEN-BOEK**, dat tot heden in ons land het licht za[g]. De **16e Aflevering** hiervan is op heden aan [de] inteekenaren verzonden. Het zal compleet zijn [in] ongeveer 30 *Afleveringen*, terwijl elke Aflevering va[n] 96 pag. compressen druk slechts **45 Cts.** kost.
Dit **Beredeneerd Woordenboek** munt voor al uit en verdient alle aanbeveling door zijne vol[le]digheid, terwijl des Schrijvers algemeen gunstige be-kendheid ten genoegzamen waarborg verstrekt voor de degelijkheid en de goede bewerking.

*** JOHs. NOMAN & ZOON, te Zaltbommel, debiteren met succes:

MR. J. VAN LENNEP.

Tijdkaart van de Geschiedenis des Vaderlands

van de vroegste tijden tot op heden, fraai geillustreerd met Vignetten, door **C. ROCHUSSEN.** In 2 blad[en] met afzonderlijke beschrijving *f* 8,80. Idem op Linnen met Rollen *f* 11,80.
***Deze TIJDKAART** die door hare fraaije illustratien een aanschouwelijk overzigt geeft der belangrijkste feiten, daardoor het geheugen te gemoet te komen, behoort te huis in elke SCHOOL- en LEERKAMER, en eveneens op BIBLIOTHEEK van ieder, die op de beoefening onzer Historie prijs stelt.*

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.